

BIBELSTUDIER FOR 4. KVARTAL 2018

Enhed i KRISTUS

Syvende Dags
Adventistkirken

BIBELSTUDIER FOR 4. KVARTAL 2018

Enhed i Kristus

ENHED I KRISTUS, Bibelstudier for 4. kvartal 2018 er udarbejdet af arbejdsgruppen "Arbeitskreis Bibelschule" i Adventistkirkens tyske union – i overensstemmelse med de retningslinjer, der er givet af Generalkonferensen (den Intereuropæiske Division). Emnerne er de samme som i standardudgaven og præsenterer adventisternes kristne tro ud fra et bibelsk fundament på en tidssvarende måde. Materialet har et tydeligt europæisk (tysk) islæt. Det er bygget op omkring én tekst til hver dags afsnit. Teksten understøttes af en kort forklaring, der uddyber baggrunden for teksten, en tanke til fordybelse og et åbent spørgsmål til eftertanke.

ENHED I KRISTUS

Bibelstudier for 4. kvartal 2018

Forfatter af standardudgaven: Denis Fortin, professor i teologi ved Andrews University

Redaktør for standardudgaven: Clifford Goldstein

Bearbejdelse: "Arbeitskreis Bibelschule"

Redaktion: Rolf Pöhler

© 2018 Saatkorn-Verlag GmbH, Abt. Advent-Verlag

Pulverweg 6, D-21337 Lüneburg, www.advent-verlag.de

Den danske udgave:

Syvende Dags Adventistkirken, sabbatsskoleafdelingen

Oversættelse: Jette og Christian Christiansen

Bibelcitater: Hvis ikke andet er angivet, er bibelcitater hentet fra Bibelen, Den Hellige

Skrifts Kanoniske Bøger (1992), fra Det Danske Bibelselskab

Korrekturlæsning: Robert Svendsen

Grafisk opsætning: Bente Skov Schledermand

Spørgsmål og henvendelser til Henrik Jørgensen

	INTRODUKTION TIL 4. KVARTAL	5
6. oktober	1. Forestillinger om enhed	7
13. oktober	2. Uenighed og konflikter	15
20. oktober	3. ... at de alle må være ét	23
27. oktober	4. Forenet i Kristus	31
3. november	5. Enhed blandt de første kristne	39
10. november	6. Billeder på enhed	47
17. november	7. Konfliktløsninger	55
24. november	8. Enhed i troen	63
1. december	9. Det mest overbevisende bevis	71
8. december	10. "Sådan er forligelse..."	79
15. december	11. At være ét i tilbedelse	87
22. december	12. Principper og strukturer, der fremmer enhed	95
29. december	13. Genoprettet enhed	103

Enhed i Kristus

Det kunne se ud, som om Paulus foregriber historiens gang i Tyskland (Berlinsmurens fald), når han siger: "For han er vor fred. Han gjorde de to parter til ét, og med sin legemlige død nedrev han den mur af fjendskab, som skilte os ... for i sig at skabe ét nyt menneske af de to" (Ef 2,14-15). Paulus havde ingen anelse om begivenhederne i 1989, men han kendte den menneskelige natur – "fjendskaber, kiv, misundelse, hidsighed, selviskhed, splid, kliker" (Gal 5,20) – og han vidste derfor, at disse ødelæggende kræfter kun kan nedbrydes af en højere magt og erstattes af opbyggelige værdier som "kærlighed, glæde, fred, tålmodighed, venlighed, godhed, trofasthed" (Gal 5,22). Denne radikale drejning er blevet mulig via Jesus Kristus.

Dette blev især tydeligt i den unge menighed, når det gjaldt det sprængfarlige spørgsmål, hvordan kristne med forskellig baggrund kunne leve side om side. Hvordan kunne fromme jøder (der levede nidkært efter Toraen) danne én menighed sammen med hedninger (der ikke var vokset op med Loven). Det gav apostlen et rammende svar på: Jesus har indbefattet hele menneskeheden i sin død og forliget den med Gud (Rom 6,1 ff.; 2 Kor 5,14 ff.; Ef 2,1 ff.). Han er død for alle mennesker og betragter derfor alle, der tror på ham, som sine brødre og søstre. Paulus benytter billedet om legemet med mange lemmer, der på trods af deres forskellighed er forbundet med det samme hoved. Ligesom Jesus kun har ét legeme, én brud og ét tempel, ligesåvel findes der kun én menighed. "Er Kristus da blevet delt?", spørger han de troende i Korinth (1 Kor 1,13). Uanset hvor store forskelle der måtte være mellem mennesker – i Kristus er de overvundet, og de mister dermed deres skelsættende magt.

Tanken er overvældende. Skulle det virkelig være muligt, at mennesker fra "alle folkeslag og stammer, tungemål og folk" (Åb 14,6) kan udgøre ét "legeme", der er underlagt ét "hoved"? Det vil være uhørt, noget totalt nyt, "en ny skabning"! En sådan menighed vil være en overbevisende forsmag på "en ny himmel og en ny jord", som Gud har lovet (Åb 21,1) – omend den vil være ufuldkommen i sine bestræbelser... Er det i sidste ende mon ikke bare en from, social utopi? ... Selv om mure af sten falder – muren i vores hoveder er langtidsholdbar.

Og så alligevel. På trods af vanskeligheder og graverende mangler ved at omsætte den bibelske vision til virkelighed, på trods af eksisterende modsætninger mellem det kristne ideal og den usminkede realitet, så står den i evangelierne forkyndte sandhed dog til troende: I Kristus er alle lige, ført sammen ved hans ånd til fællesskab med ham og hinanden. Den sætning gælder, ikke fordi vi lever efter den på nogen overbevisende måde, men fordi Kristus har gjort den sand og eviggyldig ved sin død. Vi skal ikke blot være ét i Kristus, vi er det også! Derfor findes der heller ikke noget alternativ til de vedvarende og oprigtige bestræbelser på at synliggøre "enheden i Ånden" (Ef 4,3) i menighedslivet på alle niveauer. Kristen enhed er udelbar og gælder søstre og brødre i såvel den lokale menighed som i andre regioner og nationer, ja i hele verden. Der findes kun ét eneste Kristi legeme, som indbefatter alle sande troende ... den "nye skabning" er allerede en realitet i Kristus. Muren er faldet! (Taget fra *Hoffnung, die uns trägt: Wie Adventisten ihren Glauben bekennen*, Lüneburg 2008, 94-96).

Forestillinger om enhed

"Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem" (1 Mos 1,27).

Hovedtanke

I vores stræben efter samhørighed står vi mennesker tit i vejen for os selv. Men enhed er mulig, fordi det er Gud, der skaber den.

Introduktion

I en verdenskirke mødes mange kulturer med hver deres historie og religiøse prægning. Det kan medføre spændinger og konflikter. Derfor er det vigtigt at holde samtalen i gang og komme hinanden i møde. Med baggrund i de aktuelle udfordringer har vi mere end nogensinde brug for sand enhed.

Men hvori består enheden i en menighed? Er den et harmonisk sted, man kan trække sig tilbage til, hvor man kan lade op for at kunne klare hverdagen? Hvordan adskiller enhed sig fra ensformighed og ensartethed? I hvor høj grad udgør mangfoldighed en trussel? Vi lever ikke i et vakuum, så vi er under indflydelse af vores omgivelser, når vi beskæftiger os med disse spørgsmål, uanset om vi er bevidste om det eller ej. Og vi er mennesker med fejl og mangler, som gerne idealiserer vores egne forestillinger om enhed og helst ser dem realiseret som patentløsning.

I løbet af dette kvartal beskæftiger vi os med temaet: "Ehed i Kristus". Og i denne uge drejer det sig om nogle grundlæggende spørgsmål: Hvordan var ehed oprindeligt tænkt? Hvilke forstyrrende elementer fandtes der dengang, og hvorfor volder det stadig vanskeligheder i dag? Hvori ligger det optimistiske perspektiv?

"Ehed, der ikke afhænger af mangfoldighed, er tyranni; mangfoldighed, der ikke afhænger af ehed, er anarki" (Blaise Pascal).

Gud søger et partnerskab

1 Mos 1,26-27

Hvordan kommer menneskets særlige rolle til udtryk?

Baggrund

Først skaber Gud naturen og det levende ved hjælp af sit ord: "Der skal være..." Der benyttes også andre, lignende formuleringer, såsom "det skal vrømle..." eller "... skal samle sig". Menneskets skabelse adskiller sig herfra på flere måder.

- Først med den højtidelige bekendtgørelse: "Lad os skabe mennesker..." Her benyttes en grammatisk form, der udtrykker en beslutning.
- Gud vil skabe menneskene i sit billede (så de ligner os). Lighed med Gud er udtryk for, at mennesket – ethvert menneske – skal være Guds repræsentant på jorden. Ligesom en diplomat repræsenterer sit land, skal mennesket repræsentere Gud i denne verden. Det skal forvalte jorden i Guds ånd. Men det kan mennesket kun som Guds partner, der i alle livets forhold svarer på Guds tiltale. På den måde står mennesket til ansvar over for Gud. Det er det, der giver mennesket værdighed og styrker det i dets opgave i forhold til de øvrige medskabninger.
- Guds billed-ligheden er forbundet med en opgave, der kendetegner dens position og værdighed. Mennesket skal herske over skabningen – ikke i form af udnyttelse, men til at forme og bevare (sml. 2,15).

Til fordybelse

I Orienten herskede den opfattelse, at kongen var Guds udtrykte billede, og at han efter dennes vilje skulle herske over et helt folk på Guds vegne og som dennes repræsentant. Magt fører dog ofte til magtmisbrug. Det fremgår tydeligt af 1 Mos 1, at intet menneske skal herske over andre mennesker – en tanke med verdensomspændende konsekvenser.

Ødelagte relationer

1 Mos 3,16-19

Hvilke konsekvenser har adskillelsen fra Gud for forholdet kønnene imellem?

Baggrund

Ulydigheden mod Guds bud har forskellige konsekvenser for Adam og Eva. For Eva betyder det, at der til moderskabets værdighed tillægges en byrde. Et forhold, der oprindeligt var præget af kærlighed og harmoni (sml. 2,23-24), er fra nu af præget af kvindens afhængighed af manden. Den elskede bliver hersker.

Følgerne for Adam rammer først og fremmest hans arbejdsliv – med varige konsekvenser: *Torne og tidsler* i stedet for frugter, der var nemme at høste i haven og på marken. Det arbejde, der, udover at skaffe føden, også gav en vis tilfredsstillelse, bliver nu til en belastning, som får indflydelse på alle livets forhold. Det hele ender med døden, hvilket for alvor får al møje og besvær til at virke meningsløst.

Til fordybelse

Versene beskriver vores menneskelige eksistens udenfor Edens have efter syndefaldet. Mennesket er begrænset i sin vilje og sin formåen og til sidst underlagt døden.

Det, der her siges om forholdet mellem mand og kvinde, skal – set i lyset af Bibelens budskab i sin helhed – ikke forstås som forpligtende norm ("sådan skal det være"). Den hebraiske grundtekst skal forstås som en beskrivelse af fremtiden ("sådan vil det blive"). Dermed beskrives kvindens byrde, henholdsvis hendes underordnede stilling i forhold til manden, som det har været en samfundsmæssig realitet i årtusinder og stadig er i visse kulturer.

Til anvendelse

Bibelen sætter ikke spørgsmålstegn ved *forskellen* mellem mænd og kvinder. Men hvis man vil fornægte *ligeværdigheden*, betyder det, at man anser konsekvenserne efter syndefaldet som værende Guds vilje. Når det gælder samfundsmæssig anerkendelse og værdsættelse af kvinder, har Jesus sat nye normer til efterfølgelse.

Brodermord

1 Mos 4,1-15

Hvad er det, der gør dårlige relationer så farlige?

Baggrund

Kain er det første menneske i Bibelen, der bringer Gud en offergave. Han og hans bror Abel ofrer af deres afgrøder. Fordi Gud ser velvilligt til Abel og hans offer, men ikke til Kains, opstår der en alvorlig konflikt brødrene imellem.

At være velanset hos Gud er i Det gamle Testamente et udtryk for velsignelse, som også viser sig i form af succes og rigdom.

Da Gud jo er retfærdig, må der være årsager til denne ulige behandling. Således kan offerdyret ses som tegn på den kommende frelser og Abels anerkendelse af Ham, hvorimod Kain udelukkende ofrer frugter, som kan tolkes som manglende erkendelse af skyld. Teksten taler godt nok ikke om, at offeret skulle være utilstrækkeligt, og der siges heller ikke noget om Kains inderste holdning og indstilling.

Alligevel får Kain et tydeligt hint. Det går dog ikke på offerets beskaffenhed eller på, hvad han burde have gjort anderledes. Han bliver derimod advaret imod at lade sig styre af sin vrede.

Til fordybelse

I verden uden for Edens have findes der uretfærdighed, og sommetider synes Gud endda at være uretfærdig (sml. Sl 73,2-5). Men det er ikke vores opgave at udpege skyldige. At afvise eller hade dem, der ser ud til at være de foretrukne, gør bare ondt værre.

Kain er ikke fuldstændigt prisgivet sine egne følelser. Gud giver ham mulighed for at ændre på tingene, så han kan *se frit op*.

Til eftertanke

Har man sagt A, må man ikke nødvendigvis også sige B. Det kan jo gå op for én, at A var forkert (Bertold Brecht).

Vildfarne bestræbelser på at skabe enhed

1 Mos 11,1-9

I hvilken grad er Guds indgriben udtryk for forbandelse og velsignelse?

Til fordybelse

I løbet af nogle generationer efter syndfloden har menneskene formeret sig igen. De slår sig ned i området mellem Eufrat og Tigris. Her påbegynder de et stort anlagt byggeprojekt. Der skal bygges en by og et tårn, *som når op til himlen*.

Der nævnes to argumenter for det: Stræben efter berømmelse og frygten for at blive spredt. Det havde ellers netop været Guds plan, at menneskene skulle opfylde hele jorden (1 Mos 1,28). Men menneskene vil hellere blive sammen. De vil være ét folk med ét sprog i én by, hvor de kan samles omkring ét tårn. Er det så dårlig en ide? Jesus bad da netop om, at hans disciple måtte være ét (Joh 17,21).

Det afgørende er, hvordan og til hvilket formål denne enhed skal skabes. I Babel er det mennesker, der vil fremtvinge en enhed på grund af deres behov for berømmelse og frygt for adskillelse og dermed også for tab af magt og betydning. Men enhed, der fremtvinges af mennesker, bliver gudløs og totalitær. I det 20. århundrede har nationalsocialister og kommunister gjort forsøg på at udrydde og skræmme anderledes tænkende. Nutidens babelstårne udgøres af gamle og nye ideologier og politisk og religiøs ekstremisme.

For det meste forstås dette tekstafsnit således: Idet Gud griber ind, ødelægger han menneskenes planer og straffer dem for deres hovmod. Men teksten kan også læses anderledes: At sprogene forvirres, og menneskene spredes, bruges af Gud som et middel til at beskytte menneskene mod sig selv. Sagt på en anden måde: Fordi frygten for isolation og det at føle sig betydningsløs frister os til at bygge diverse tårne, sørger Gud for sproglig og kulturel mangfoldighed. Det giver os mulighed for at undgå nationalisme og andre former for snæversynethed.

En ny begyndelse med Abraham

1 Mos 12,1-8

Hvordan adskiller Abrahams kaldelse sig fra tårnbyggeriet i Babel?

Baggrund

Med Abraham tager Guds historie med menneskeheden et nyt afsæt. Mennesket befinder sig nu ikke længere under forbandelse og straf, men helt og aldeles under velsignelsens fortegn. Selv om velsignelsen er knyttet til Abraham og hans efterkommere, gælder den i sidste ende alle folkeslag.

Gud udvælger en hedning, hvis slægt i Mesopotamien tilbyder himmelgæmmerne som guder. Han frigør Abraham fra hans nære tilknytning til familien og den dermed forbundne tryghed. For Abraham er det et risikofyldt vovestykke at indlade sig på Guds kald. På den anden side er han som nomade med småkvæg anvist på at finde nye græsgange til sine dyr. Set med menneskelige øjne ligger der altså også en ny chance i dette opbrud.

Til fordybelse

Sikem og Betel var kanaanæiske bystater, der havde helligsteder. Bemærkningen om, at Abraham bygger et alter for Jahve i nærheden af disse steder, og at der bor kanaanæere i området, viser den spænding, som Abrahams tro fra begyndelsen af er udsat for. Denne fremstilling berører også vores nutidige erfaring: at troen på Gud gang på gang kan komme til at stå i et spændt forhold til realiteterne i det omgivende samfund.

At netop Abraham bliver udvalgt og velsignet, er ikke en belønning for hans fuldkommenhed og trofasthed i troen, men derimod helt og aldeles en guddommelig nådehandling.

Udvælgelsen er ikke knyttet til nogen form for betingelser eller forudsætninger, men er Guds frie gave. Ny Testamente fremstiller godt nok Abraham som troens forbillede (Rom 4; Gal 3; Hebr 11), men i Første Mosebog bliver hans fejl og svagheder ikke fortiet.

Til anvendelse

På hvilken måde ligner min kontakt med Gud Abrahams erfaring?

Guds udvalgte folk

5 Mos 7,6-11

Hvad var det specielle ved Israels folk?

Baggrund

I Israels omverden herskede der en udpræget forestilling om hellige steder, tider, genstande og personer. Når noget var helligt, hørte det til (en) Gud og havde særlige kendetegn i forhold til alt andet og alle andre. Men at Jahve udvælger et helt folk og erklærer det for helligt er enestående, og det endda helt uden menneskelige anstrengelser eller opfyldelse af bestemte kriterier for udvælgelsen. Det var alene Guds frie valg. Dermed imødegås samtidig en udbredt misforståelse. Når Gud udvælger en person eller et folk, så giver det ikke retten til at være arrogant. Det skal ikke skabe en konkurrencesituation, for alle folkeslag tilhører Gud (sml. Es 19,25) og er vigtige for ham. Det var svært for Israel at acceptere denne kendsgerning (sml. Jonas 4,2).

Til fordybelse

Det er et behov hos os mennesker at være betydningsfulde. På det religiøse område kan det betyde, at visse grupper eller kirker opfatter sig selv som elite og udviser arrogante træk. De anser sig selv for at være de eneste saliggørende og ser udelukkende det onde uden for deres egen kreds. Ud fra deres egen opfattelse er de omgivet af fjender. Hvis nogen udtaler sig kritisk om deres læresætninger eller organisationsstruktur, anses vedkommende for frafalden. Derved opstår der inden for selve gruppen en magtstruktur, der efterhånden stivner, og som der ikke længere må sættes spørgsmålstegn ved. Dermed går forbindelsen til virkeligheden fløjten.

Konklusion

Ved syndefaldet led det fællesskab, Gud oprindeligt havde skabt, et knæk. Menneskers forsøg på at genopbygge den mistede harmoni slog gang på gang fejl. Sand enhed kan kun skabes af Gud.

Spørgsmål til drøftelse

Spørgsmål
til drøftelse

"Mennesket har mere brug for medmennesket end for brød og vand" (Josef Rattner)

Hvad mener I om dette udsagn?

1 Mos 1,26-27

Hvilken betydning har det (for jer), at Gud skabte mennesket i sit billede?

1 Mos 3,16-19

På hvilken måde har adskillelsen fra Gud ved syndefaldet fremmedgjort os mennesker for hinanden?

1 Mos 11,1-9

Hvilke metoder benytter mennesker stadig for at skabe enhed efter deres forestillinger?

Hvad mener I om resultatet?

Spørgsmål til
fordybelse

Er sprogenes og kulturernes mangfoldighed efter babelstårnbyggeriet en chance eller snarere en straf for menneskehed?

5 Mos 6,7-11

Hvilke konklusioner kan der drages ud fra den kendsgerning, at de, der er kaldet af Gud, ikke udgør en elite, som er hævet over andre?

Uenighed og konflikter

"Men jeg formaner jer, brødre, ved vor Herre Jesu Kristi navn, til at enes, så der ikke er splittelser iblandt jer, men så I holder sammen i tanke og sind" (1 Kor 1,10).

Hovedtanke

I historien om Guds folk hører vi, at det ofte var i splid med sig selv og var på urettens side overfor Gud. Skal fællesskab lykkes, kræver det tålmodighed, medfølelse og tilgivelse.

Introduktion

"At have ret er kun en ringe glæde, hvis ingen anden har uret." Denne udtalelse af den amerikanske filminstruktør Orson Welles kan muligvis få os til at smile, men hverdagen viser sig at være anstrengende. Ofte oplever vi, at der findes forskellige meninger, synspunkter og måder at opføre sig på. Mennesker tænker og opfører sig helt individuelt. Når der underskrives kontrakter, betyder det ikke automatisk, at alle parter går ud fra de samme forudsætninger. Også lovgivning tolkes og anvendes forskelligt.

Så ideelt som det kan synes, når alle parter har de samme synspunkter, ligeså lidt er dette ønske realistisk. Livet er præget af stor mangfoldighed. Hverdagen er fyldt med kurrer på tråden. Der bliver begået fejl. Sommetider kan de rettes forholdsvis let, andre gange er virkningerne store og belaster fællesskabet.

Som en perle kun kan dannes i en musling, således opnås enhedens ideal kun i Kristus – indtil han kommer igen og fuldender vores enhed.

Sand samdrægtighed "har intet at gøre med uniformitet eller forordnet standardisering. Det holder alligevel ikke i længden. Det er noget, der sker i hjertet." Når vi lader os inspirere af Jesus, "vil vi på trods af en og anden smertelig følt forskellighed opleve et fællesskab, som gør os til virkelige søstre og brødre i Kristus" (Winfried Vogel, "Einheit ist das falsche Wort", *Adventisten heute*, januar 2018, 7)

Utroskab og pagtsbrud

5 Mos 28,1-2,15;
30,1-6

**Hvilke alternativer viste Gud sit folk ved indgåelsen af pagten?
Hvilket tilsagn måtte Moses give folket, hvis Israel skulle fejle?**

Baggrund

"Det gamle Testamente indeholder en række eksempler på pagtslutninger imellem enkeltpersoner og grupper af mennesker" ... som fx mellem David og Jonatan ... "Denne pagt binder de to mænd sammen og forpligter dem gensidigt til at bistå hinanden ... at pagten generelt etablerer en ubrydelig samhørighed mellem parterne. Pagten er ... indgået foran Jahves ansigt ... og den indebærer et krav om 'trofasthed' " ... og Laban og Jakob ... "Her er således tale om gensidige forpligtelser, der bekræftes gennem edsaflægelse" (Gads Bibelleksikon, L-Å, København 1998, 146).

I den gamle orientalske kultur gælder pagtslutningen som en ed. For at gøre den troværdig, går man "gennem to opskårne halvdele af et dyr og påtager sig en selvforbandelse: Hvis han (som indgår pagten) ikke holder sit ord, skal han lide dette dyrs skæbne" (Schmidt/Delling, *Wörterbuch zur Bibel*, Berlin 1971, 68). Da Gud indgår pagten med Abraham, går Gud selv ind gennem de opskårne dyr og indgår dermed ensidigt og frivilligt i en forpligtelse (1 Mos 15,7-21; sml Jer 34,18-19). Hos Moses inkluderes folket udtrykkeligt i forpligtelsen (5 Mos 28-30).

Til fordybelse

Truslen om straf og forbandelsens følger afholdt hverken Adam og Eva eller israelitterne fra at gøre, hvad de syntes var rigtigt. For at få retsbruddet ud af verden trådte Gud i Kristus på en måde gennem de opskårne dyr.

Til anvendelse

Der kan kun være tale om "billig nåde", når vi ser bort fra, at Kristus har betalt en høj pris. Alene på dette fundament er freden mellem Gud og mennesker mulig. Kun når vi accepterer, at der er sket uret, kan vi gøre brug af nåden. Så længe mennesker afviser dette, er det forgæves at prøve på at sætte sig selv i det rette lys.

Til eftertanke

"Men han blev gennemboret for vore overtrædelser og knust for vore synder. Han blev straffet, for at vi kunne få fred, ved hans sår blev vi helbredt" (Es 53,5).

Kaotiske tilstande

Dom 2,11-13;
3,5-7; 17,6

Hvad siger disse bibeltekster om Israels tilstand i dommertiden? Hvordan gøres det klart, at Israels stammer på trods af de forfærdelige forhold forbliver Guds folk?

Baggrund

Efter erobringen og opdelingen af det forjættede land levede Israel i et løst forbund af forskellige stammer. Detaljerne i Dommerbogens historier viser, at der herskede ubeskrivelige retsløse tilstande. Hele tiden gøres det klart, at Gud ikke kunne forlige sig med disse forhold (fx Dom 2,20; 3,8.12). Af og til dukkede fremragende personer op, hvis kald og begavelse kunne erkendes. Således den krigeriske Otniel (3,9), profeten Debora (4,5), Gideon (6-8), som havde både åndelige og strategiske evner, og Samson (13-16) med sin uforlignelige facon.

Til fordybelse

I slutningen af Dommerbogen fastslås det flere gange, at Israel mangler en konge (17,6; 21,25). Det skinner igennem, at forfatteren ønsker at få frem i lyset, at der er behov for en styrende magt til at vække gudsfrygten i folket. Ganske vist viste Israels videre historie, at en stor del af kongerne var forankret i samme tænkemåde og ikke keredede sig om Gud og at adlyde hans principper.

Til anvendelse

Man kan ikke fremtvinge en åndelig livsførelse. Josias' reformer (2 Kong 23) anskueliggør dette. For en tid vendte mennesker sig til Gud, men så snart kongen og hans indflydelse manglede, vendte de tilbage i den gamle trummerum. Hvor det personlige, indre gudsforhold mangler, findes kun from formalisme.

Til eftertanke

"Dette er Herrens ord til Zerubbabel: Ikke ved magt, og ikke ved styrke, men ved min ånd, siger Hærskarers Herre!" (Zak 4,6).

Israels deling

1 Kong 12,1-16

Hvad var årsagerne til Israels deling?

Baggrund

Kongehusets uforholdsmæssige krav og fordringer havde taget et omfang, der bragte Israels nationale og åndelige enhed i fare.

Da Rehabeam arvede Salomos trone, bragte talsmændene fra de ti stammer i nordriget det på bane, at skattestrykket var for højt og trællearbejdet skete for hyppigt. De erfarne rådgivere foreslog kongen, at han skulle imødekomme deres krav.

Da stammerne i nord med Jeroboam, Nebats søn, fik et alternativ til Salomo, ville det have været politisk klogt intet at foretage sig, som kunne fremme tendenserne til en deling af riget (sml 1 Kong 11,29-33).

1 Kong 12,15 giver udtryk for den overbevisning, at det måtte gå den vej. Dog er det ikke Gud, der handler ondt, men han lader det ske, der vokser frem af kong Rehabeams beslutning.

Til fordybelse

Som eksemplet viser, er kompromisser i og for sig ikke dårlige. En rimelig samordning af interesser ville ikke være forræderi mod hverken den ene eller den andens idealer. Men da opgøret tilspidsede sig, om hvem der har magten, drejede det sig i sidste ende om, hvem der havde den afgørende autoritet. På grund af denne vægtforskydning havde Rehabeam bragt sig i en situation, hvor der kun fandtes tabere.

Til eftertanke

"Da sagde han til dem: 'Folkenes konger hersker over dem, og de, som udøver magt over dem, lader sig kalde velgørere. Sådan skal I ikke være; men den ældste blandt jer skal være som den yngste, og lederen som den, der tjener'" (Luk 22,25-26).

Uenighed i Korinth

1 Kor 1,1-17

Hvilke grunde var der til uenigheden i Korinthermenigheden?

Baggrund

For ordet *sind* anvender Paulus et ord, som bruges, når "organet for tænkningens opfattelsesevne og begrebsverden og organet for bevidsthed og samvittighed bliver aktiv, som sker, før det omsættes i handling." (*Elberfelder Studienbibel NT*, Wuppertal 1994, Sp. 3416). Udtrykket tanke (overbevisninger i ældre oversættelser) drejer sig om evnen til at bedømme hhv. erkende forskelle. Det ser ud til, at menighedsmedlemmer i den grad var ophidsede, at selv de grundlæggende spilleregler for rimelig adfærd i et fællesskab var sat ud af kraft.

Til fordybelse

Apostlen opregner velsignelserne og nådegaverne, som Gud har givet medlemmerne i menigheden. Han minder også om Guds trofasthed over for dem. Og han viser, at menighedens enhed ikke er en enhed bygget på konfessionelle formler. Den refererer meget mere "til den samme indstilling til personen Jesus Kristus som Herre, som udelukker enhver afhængighed af mennesker, for de omtalte 'splittelser' opstår jo ved at tage parti for den enkelte apostel eller lærer" (E. Fascher, *Der erste Brief des Paulus an die Korinther*, ThHKzNT, Berlin 1988, 88-89).

Til anvendelse

Når kristne tilslører, at deres fællesskab brister, når de udelukker Kristus af deres midte, vil de uvægerligt blive hængende i diskussioner og emner, som de hver for sig synes er vigtige. Hos den ene drejer det sig om en bestemt måde at klæde sig på, eller om hvad man spiser, den anden lægger særlig vægt på en bestemt slags musik i gudstjenesten og igen andre ønsker bare en fredelig og hyggelig atmosfære. Den slags sager præger ofte den lokale menighed og sommetider hele kirkesamfund. Når den slags spørgsmål ikke relateres til Kristus som fundamentet, vil det ikke fordre fællesskabet, men derimod give anledning til mere splid.

Åndelige lederes råderum for handling

ApG 20,28-31
2 Tim 2,14-19;
3,12-17

**Hvilke opgaver minder Paulus menighedens ledere om?
Hvilket råd giver han Timotheus i den slags tilfælde?**

Baggrund

Paulus argumenterer med billedet om hyrden. Med det græske ord ποιμαίνειν (poimainein), som på dansk er oversat med *for at I kan være hyrder*, menes at vogte, lede, bære lammene, føre (fx hjorden til græsgangene) – altså en hyrdes arbejde. Ifølge billedet betegnes farlige personer som *ulve*.

"Vanhellig tom snak" fører til "ugudelighed" (2 Tim 2,16). I opgøret med gnosis (en religiøs-filosofisk retning) griber Paulus til drastiske sammenligninger. Hvor velklingende gnostikernes formuleringer end måtte være, lyder det i bund og grund hult.

Til fordybelse

Ifølge Jesu model er enhver trussel om en konflikt og anvendelsen af enhver form for åben eller skjult voldsanvendelse forbudt. Kritikere er ikke automatisk *ulve*. Dødbringende er alt det, der kan skade det åndelige. Det kan udgå fra ethvert menneske – uanset hvilken stilling vedkommende end måtte have.

Til anvendelse

Hvor mennesker lever på gudfrygtig vis, er de overbevist om, at der findes en Gud, og at de ikke selv er det. Også af den grund går det ikke uden konstruktiv kritik og meningsudveksling.

Den, som i en lederposition skyr konflikter, står i fare for at skade en sag. Og den, der for enhver pris vil fred og have retten til at bestemme, ødelægger ægte fællesskaber.

De, som ledes, har brug for at være åbne over for kritiske spørgsmål fra deres ledere. Således anerkendes autoritet, der så ikke nødvendigvis skal presses igennem. Så er der også mulighed for, at tilrettevise sjælesorg kan praktiseres.

Til eftertanke

Hvor gør jeg krav på mere autoritet, end der kan tilkomme mig?

Åndeligt kriseberedskab

Ordsp 9,10	Hvorfor er det at "frygte Herren" en gangbar vej for at mægle ved forskellige synspunkter?
Baggrund	<i>At frygte Herren</i> betyder at gyse ved synet af hans nærvær eller åbenbaring ... Den gudfrygtige er den, der har tillid til Gud, elsker ham, går på hans veje og tjener ham" (<i>Elberfelder Studienbibel AT</i> , Wuppertal 1994, Sp. 3443). <i>At kende den Hellige</i> betyder at have et møde med Gud. Mødet griber hele personen i tanke og handling og sætter mennesker i stand til at fornemme Guds skjulte handling i historien og i deres egne liv.
Til anvendelse	I flere år er der blandt kristne gjort opmærksom på <i>religiøst misbrug</i> . Et klima af angst, autoritarisme, afsondring og eksklusivitetstænkning, bruges ofte høje fromhedsforventninger og strenge normer for adfærd som pressionsmidler for at gennemtvinge egne overbevisninger og magtkrav. Troende, der ikke honorerer disse krav, bliver sat under pres med bebrejdelser om, at de sætter Guds kærlighed over styr. Tilsvarende straffes de af de ansvarshavende med unddragelse af kærlighed (se mere her: <i>Religiöser Missbrauch: Gefahr für die Gemeinde</i> , Papier des Beirats der Freikirche der STA in Deutschland [FiD], 2016).
Til eftertanke	Hvordan har min åndelige sundhedstilstand (modstandsdygtighed) det?
Resumé	Selv uretvis tænkemåde og urette handlinger er ikke afslutningen på fællesskabet mellem Gud og hans folk. I Guds nåde, som åbenbaret i Kristus, gemmer årsagen sig til, at der igen og igen gives muligheder for en løsning af konflikter.

Spørgsmål til drøftelse

- Udgangspunkt "Man er angst, når man ikke er på det rene med sig selv" (H. Hesse)
- Hvad åbenbarer citatet om at komme uenighed til livs?**
- Dom 2,11-13;
3,5-7 **Hvordan var det muligt, at Israel forblev Guds udvalgte folk?**
- 1 Kor 1,10-17 **Hvordan ser enhed i Kristus ud – eller ikke ud?**
- ApG 20,28-31 **Hvordan kan vi undgå at manipulere andre eller selv at blive manipuleret?**
- 2 Tim 2,16-17a **Hvad kendetegner et åndeligt raskt menneske?**
- Afslutning **"Enhed i det væsentlige – mangfoldighed i det uvæsentlige."**
- Hvordan kan dette princip være en hjælp i troens konkrete spørgsmål?**

...at de alle må være ét

"Ikke for dem alene beder jeg, men også for dem, som ved deres ord tror på mig, at de alle må være ét, ligesom du, fader, i mig og jeg i dig, at de også må være i os, for at verden skal tro, at du har udsendt mig" (Joh 17,20-21).

Hovedtanke

Det respektfulde og kærlige forhold disciplene imellem skal være et troværdigt billede på enheden mellem den himmelske far og Kristus.

Introduktion

En reformadventist henvendte sig efter flere års adskillelse igen til Syvende Dags Adventistkirken. Hans begrundelse var noget i retning af: "Det er ikke nok bare altid at være imod andre."

For nogle kristne er det en væsentlig del af deres tro at bevise, at andre kristne tager helt fejl i deres forståelse af Skrifterne og deres måde at leve på. Tankerne er i den grad optaget af forskelle og modsætninger, så man ikke længere kan se, at Jesus har pålagt enhver troende et medansvar for, at det kan lykkes at skabe samhørighed mellem alle troende. Det gælder for relationerne i ens egen menighed, i ens egen kirke og i forhold til andre kristne.

I henved 2000 år har kristenheden ikke levet op til Jesu anliggende: at leve i et troværdigt fællesskab med hinanden. Tværtimod: Der er blevet udgydt meget blod gennem hele middelalderen, men også i århundrederne derefter. Selv i moderne tid, hvor enhver kristen kan gøre sig sine egne tanker om Gud og efterfølgelse, hvor hundredvis af kirker går deres egne veje, og hvor der også inden for de lokale menigheder findes divergerende opfattelser, lader det til, at det at leve i et ægte fællesskab er den største udfordring for kristne overhovedet. Der er altså god grund til at beskæftige sig indgående med Jesu væsentlige anliggende.

Herliggør din Søn...

Joh 17,1-5

Hvad var målet for Jesu virke?

Baggrund

Mens Jesus virkede blandt menneskene, var han i besiddelse af himmelsk herlighed, men den var skjult og blev kun synlig i hans ord og gerninger. Det var kun de troende, der sansede den.

Nu er timen kommet, hvor Jesus igen forlader denne jord. Han udtrykker ønsket om igen at modtage den himmelske herlighed, dog ikke for sin egen skyld, men for at Faderen kan blive herliggjort. Det sker, idet den Jesus, der er ophøjet og vendt tilbage til Faderen, udøver den magt, han har fået, idet han skænker alle troende evigt liv. Men det evige liv består allerede i, at man erkender Faderen og Sønnen i deres betingelsesløse kærlighed. Og lige som Jesu væren før hans inkarnation var grundfæstet i Faderens kærlighed, således bliver hans liv, efter at han er ophøjet, igen fyldt og bestemt af denne kærlighed (Efter GThHK, (Theologischer Handkommentar, Grundmann) Johannes Schneider, *Das Evangelium nach Johannes*, Berlin 1976, 284 f.).

Til fordybelse

Den forherligelse, Jesus beder om og har i vente, er "ikke bare genoprettelse af en tidligere tilstand. For nu bliver *den* forherliget, der umisteligt har taget menneske-væren på sig. I denne inkarnation har han smagt, hvad den evige gudssøn i sit væsen aldrig havde kunnet erfare: lidelse, skam, forbandelse og død. Han forbliver – også som den atter ophøjede – den, der bærer naglemærker og i sandhed vil kunne genkendes på dem ... Derfor er 'søn-herligheden', som han nu modtager, en helt anden, fyldt af hele det utrolige frelsesværk. Nu er det *den*, der modtager den tilbedende jubel fra Åb 5,12: 'Lammet, det slagtede, er værdigt til at få magt og rigdom og visdom og styrke og ære og lov og pris.'" (WStB, *Johannes*, 158 f.).

For at de kan være ét lige som vi...

Joh 17,6-19

**Hvad blev Jesus bevæget af, når han så på sine disciple?
Hvad ønsker han for dem, og hvad beder han om?**

Baggrund

Jesu bøn bliver til forbøn for hans disciple. De har forstået, at Jesu ord kommer fra Gud, for de åbenbarer hans kærlighed til verden og hans vilje til at frelse. Disse ord har de taget til sig, og de gemmer på dem. På den måde oplever Jesus sin forherligelse igennem sine disciple.

Men da de nu står over for en vantro verden og er udsat for dens had og manglende forståelse, beder Jesus sin fader om, at han måtte bevare dem i troen på Guds kærlighed. Idet de bliver i Jesu ord, helliges de ved sandheden. På den måde bliver de beskyttet imod fordærv og ført sammen til en enhed, der har sit forbillede og sit fundament i enheden mellem Fader og Søn. At Jesus giver sig selv hen, tjener ligeledes dette formål.

Til fordybelse

Der brydes mange stråler ud fra lyset
vort lys hedder Kristus.
Der brydes mange stråler fra et lys
og vi er ét i Ham.
Der vokser mange grene ud fra stammen
vor stamme er Kristus.
Der vokser mange grene fra en stamme
og vi er ét i Ham.
Der vokser mange lemmer ud fra kroppen
vi er Kristi lemmer.
Der vokser mange lemmer på en krop
og vi er ét i Ham.

Til eftertanke

Den sandhed, kristne skal vokse ind i, er ikke sandheden i en bestemt kirke, men sandheden om Guds væsen.

... at de alle må være ét

Joh 17,20-26

Hvad bygger enheden mellem alle troende på?

Baggrund

Den bøn, der her bliver givet udtryk for, gælder de troende i al fremtid. Hvordan bønner om enhed skal forstås, bliver ikke udfoldet i detaljer. Men hele sammenhængen tyder på, at de skal være ét, når det gælder at holde fast i Jesu åbenbarede ord. Lige som Fader og Søn – det himmelske urbillede – er ét, således skal alle troende være det jordiske billede på det guddommelige urbillede. Da det kun er muligt ved hjælp af kærligheden, skal de troende leve i tæt relation til det guddommelige forbillede.

De kristnes enhed i erkendelse og erfaring af Guds kærlighed bør og vil føre til, at mennesker på baggrund af deres vidnesbyrd tør have tillid til Gud, tillid til, at Gud deler den kærlighed, hvormed han elskede sin Søn, med dem som med alle troende.

Til fordybelse

På billeder fra højmiddelalderen er Kristus tit gengivet i en mandelformet ramme (mandorla). Det var en bekendelse. Kernen i en mandel er ikke synlig i en lukket skal, men den er der. Sådan er det også med Guds herlighed og herredømme. Den er ikke synlig, men den er virkelig. Det er det, kunstneren minder om, og han åbner så at sige for blikket ind til en skjult virkelighed.

På samme måde bør de troendes omsorgsfulde fællesskab åbenbare en virkelighed, der kan være vanskelig at tro på: Faderens og Sønnens kærlighed i himlen og hans børns overjordiske samhørighed her på jorden, en enhed, der er rodfæstet i nåden. Den måde, kristne for Jesu skyld omgås hinanden, bør gøre vidnesbyrdet om Faderens kærlighed i Kristus overbevisende og tiltrækkende.

Til eftertanke

Vi er enige i Ånden, vi er enige i Herren, og vi beder om enhed gennem vor Herres Ånd; for vi kendes som kristne på kærligheden, ja vi kendes først på kærligheden. (Anton Schulte, Bernd Schlottoff)

Jeg har også andre får

Joh 10,16
Mark 8,38-41

Baggrund

**Hvorfor ville disciplene forhindre en mand i at udføre undere?
Hvordan imødegår Jesus deres argument?**

Jesus viser sig på den ene side som den gode hyrde, der sætter sit liv til for fårene, og på den anden side som "en, der er fortrolig med og knyttet til fårene på en måde, der rører ved – ja endda svarer til dybden i – mysteriet i hans egen eksistens, nemlig hans tilknytning til sin far." (*Stuttgarter Erklæringsbibel s. 1583 f.*)

Dette gælder også for alle ikke-jøder, der tager imod vidnesbyrdet om Guds kærlighed i Jesus Kristus.

Det er en begrundelse for den måde evangelisten Markus placerer tekster efter hinanden. Forud for beretningen om den fremmede mirakelmager står teksten, der handler om disciplenes skænderi om rangorden. De har endnu ikke forstået, at det er de små og svage, der i Guds rige står Gud nær, mens de selv er mere bekymrede for, hvem der er den største.

"Optagetheden af egen storhed (vers 33-37) og kravet om en særstilling stammer fra samme menneskelige snæversynethed og ambitiøse ærgerrighed. Men Gud har også mennesker uden for menigheden, der på deres måde og ud fra deres forståelse vidner om Guds riges komme. Og selv den sidste sympatisørs mindste tjeneste går ikke i glemmebogen hos Gud. Det er dog en forudsætning, at den fremmede eksorcist ikke misbruger Jesu navn i magiens tjeneste (sml. ApG 14,13), men derimod har en positiv indstilling til Jesus og hans forkyndelse" (*Stuttgarter Erklæringsbibel s. 1476*).

Til fordybelse

Johannes kunne ikke acceptere, at der i Jesu navn fandt undergerninger sted uden for disciplerkredsen. Var der her tale om misundelse og jalousi? Vidnesbyrdet om Jesus finder vej til mennesker på mange måder. Jesus underviser derfor sine efterfølgere i at tænke ud over "os".

At leve som Han har levet

1 Joh 2,3-11
Joh 13,34-35

Hvorfor efterlader Jesus sine disciple med budet om at elske hinanden?

Baggrund

"Jesus giver dem et nyt bud, der gælder fra det tidspunkt, hvor han ikke længere er iblandt dem. Det er hans testamente. Jesus forpligter disciplene på at elske hinanden. Det er ikke det samme, som at budet om næstekærlighed [3 Mos 19,18; Matt 19,19] er sat ud af kraft, men det er fortsat fuldt gyldigt. Det er ikke et nyt bud, fordi det indeholder en ny etik, men fordi det er den Kristus-troende disciplenigheds bud. Det er broderkærligheden, der skal kendetegne dem, som skal være et træk ved deres væsen, der bestemmer deres handlinger. Det er endnu tydeligere i Første Johannesbrev, hvor begrebet 'indbyrdes kærlighed' er nævnt 14 gange. Den kærlighed, der skal tjene andre, har sit forbillede i Jesu kærlighed til sine. De har oplevet hans kærlighed og lever af den kraft, den giver. Det er den dybeste årsag til, at de kan leve op til Jesu fordring. Det er i broderkærligheden, verden kan se, at disciplene virkelig er Jesus-disciple" (GThHK, s.o., s. 254 f.).

Til anvendelse

"Vi bliver nødt til at huske tilbage på det, der er den egentlige målestok for det, vi gør. Og vi må minde os selv om, hvor vi kan få kraft fra til at gøre det, der er blevet os pålagt at gøre i vores tid" (Hannelore Frank, *Zuversicht*, Berlin 1976, 209).

Til eftertanke

Al ære være Faderen, hvis børn vi er.
Al ære være Gud Kristus, hvis brødre vi er.
Al ære være Ånden, der sørger for enhed.
Det kendes på os, at vi er Guds børn,
idet vi har indbyrdes kærlighed –
ja, det er først på kærligheden, vi kendes.
(frit efter en salme af Anton Schulte og Bernd Schlottoff)

Herre, er det mig?

1 Joh 5,19-21
Joh 13,18-30

**Hvad bliver læserne af Første Johannesbrev mindet om?
Hvordan reagerer disciplene på varslet om forræderi?**

I Johannes' skrifter står der to verdener over for hinanden. På den ene side står tro, lys og sandhed som levende beviser på tillid til Gud og kærlighed i praksis. På den anden side står manglende tro, mørke og had. Her hersker den onde. Jesus vil aldrig slippe sine efterfølgere, der er nødt til at leve i den ondes magtområde. Men de bør være på vagt.

Disciplene havde fulgt Jesus. De havde set Faderens kærlighed i hans ord og hans gerninger. De var trygge hos ham og følte, de var i forbindelse med Faderen. Men advarslen om det kommende forræderi gjorde dem usikre og forskrækkede: "Herre, er det mig?"

Til anvendelse

Man bør være på vagt over for sig selv! Ingen bør tænke: Jeg er jo på den rigtige side, så jeg vil aldrig kunne blive et redskab for den onde. Jeg vil aldrig kunne bagtale eller forråde mine brødre og søstre – og dermed Jesus.

Til eftertanke

Vi er dagligt vidner til at djævelen udfører sine gerninger. Endda midt iblandt os. Herre, destruér dem, allerførst iblandt os. (Frit efter Kurt Marti – teolog fra Schweiz, 1921-2017)

Konklusion

Jesu "sidste vilje" til sine efterfølgere er ikke ønsket om ensartethed, men derimod kærlig "en-hed", der lever med fejl og forskellighed. Enhver kristen bærer et ansvar for, at det lykkes.

Spørgsmål til drøftelse

"Det er ikke nok bare at være imod andre" (se introduktionen s. 23).

Hvad tænker I om denne indrømmelse?

Joh 17,4-5

Hvilken status gjorde Jesus over sit liv?

Hvordan kan hans efterfølgere herliggøre ham?

Joh 17,17

Hvordan forstår I denne bøn?

Joh 17,21

**Jesus beder sin far om enhed blandt sine efterfølgere.
Hvilket ansvar lægger det på os?**

Mark 9,38-41

Hvordan genkender I jer selv i denne begivenhed?

Hvilke ord kan I identificere jer med?

Joh 13,34-35

Hvordan kan vi leve efter dette bud på trods af alle forskelle?

Jesus bad for enhed. Det kan vi også gøre nu.

Forenet i Kristus

Tekster fra
Efeserbrevet

"... at sammenfatte alt i Kristus, både det himmelske og det jordiske" (Ef 1,10b).

Hovedtanke

Kristus er nøglen til enheden i menigheden.

Introduktion

"Hos Kristus er der ingen forskel i hverken nationalitet, stilling eller trosbekendelse ... Kristus kom for at nedbryde alle skillevægge. Han viste, at nådens gave og kærligheden er ubegrænset som luften, lyset og regnen, der gør jorden levende.

Kristi liv grundlagde en religion, hvori der ikke findes kaster, men hvor jøder, hedninger, frie og ufrie er sluttet sammen i et fælles broderskab, og som er lige for Gud. Politiske spørgsmål havde ingen indflydelse på hans handlinger. Han gjorde ingen forskel på naboer og fremmede, venner og fjender. Hans hjerte rørte ved mennesker, der tørstede efter livets vand" (Ellen White, *Aus der Schatzkammer der Zeugnisse*, Band 3, Hamburg 1968, 333).

Kristi nådegave gælder for alle mennesker. Jesus vil forene dem alle i en stor familie. Efterfølgernes enhed er derfor et særligt anliggende for ham og hans store bekymring.

Apostlen Paulus beskæftiger sig også indgående med spørgsmålet, hvordan den enhed kan fremmes, leves og opretholdes. Særligt i brevet til efeserne gjorde han det til et af de centrale emner.

Efesos var dengang et indflydelsesrigt handelscentrum i Lilleasien. Menigheden i Efesos bestod af både jøder og ikke-jøder, mennesker af alle sociale lag. En sådan mangfoldig sammensætning af menigheden indebar et stort konfliktpotentiale. Alligevel var det også muligt for denne menighed at leve samdrægtigt og bevare enheden.

I denne uge søger vi efter en nøgle, som også i dag kan hjælpe os til enhed i troen.

I den elskede søn

Ef 1,3-14

**Hvilken gave giver Gud enhver, der tror på Kristus?
Hvordan viser åndelig velsignelse sig, og hvordan virker den?**

Baggrund

Paulus begynder Efeserbrevet med en kunstfærdig, sprudlende doksologi, der udspringer af hans indre, en tilbedelsesbøn, som taler om Gud i tredje person. Tolv vers af denne afrundede sang danner på græsk en enestående sætning, hvori udtrykkene *i Kristus* eller *i Ham* forekommer elleve gange. Paul lister mange ting, som Gud planlagde og realiserede i Jesus for vores frelse. Ligesom forbindelserne i en kæde forklarer disse udsagn den åndelige velsignelse, der kom til os gennem Kristus. Paulus beskriver her på forskellig vis det, som Gud har planlagt og realiseret for vores frelse i Jesus. Som led i en kæde forklarer disse udsagn den åndelige velsignelse, som er blevet os til del *ved Kristus*.

I Kristus har Gud velsignet os, udvalgt os, forudbestemt os til barmhædighed, givet os sin nådes herlighed, forløst os. I ham har Gud truffet den gode beslutning og sammenfattet alt. I sin elskede søn har vi vores håb, modtaget vores arvelod og er i løftet om Helligånden blevet beseglet. I forhold til os handler Gud kun i ham.

På samme vis som i Fadervor er denne tilbedelsessang en bøn, der har sin plads i den kristne menighed, i Guds familie. Gennem Jesus, vores bror, har Gud bestemt os til *at være hans børn*, at høre til hans familie. Billedet om familien viser på den ene side hen til Guds pagt med folket Israel, på den anden side er også hedningerne, der har antaget Jesus, Guds børn og arvinger til Israels forjættelser (Rom 8,17; Gal 4,7). Af den grund ligger nøglen til menighedens enhed *i Kristus*. Til alle tider har det været Guds ønske at forene menneskeheden *i ham*.

Til eftertanke

Når Paulus taler om Jesus, bruger han mindre tid på at argumentere og mere tid på at tilbede. Hvad giver mig anledning til at tilbede?

Forenet i et legeme

Ef 2,11-22

Hvad har Kristus gjort, for at jøder og hedninger kunne blive en menighed?

Hvilken betydning har det for enheden i min menighed?

Baggrund

Apostlen Paulus minder efeserne om, hvilken væsentlig forandring der er sket for dem på grund af Jesu offer. Tidligere havde de, uden en relation til Kristus, ikke krav på det, som Gud havde lovet folket Israel. Følgen var håbløshed, et liv *uden Gud i verden*. I Kristus Jesus har de fået fællesskab med Gud og inkluderes i Guds løfter til Israel.

Kristus forener alle *i et legeme*. Han forliger ikke kun mennesker med Gud, men bevirker også forligelse mellem jøder og hedninger. Jesus rev muren ned – lovens dømmende magt – som bevirkede et fjendskab mellem jøder og andre folkeslag. Han blev *vores fred*, idet han stiftede en ny, forenet menneskehed. *Gennem ham* har nu *alle i én ånd adgang til Faderen*.

Dermed er hedningekristne fuldgyldige medborgere i det nye Guds folk, fuldt ud værdige medlemmer i hans familie. Denne familie vokser sammen til én menighed, hvor Kristus er hovedhjørnesteinen og holdes sammen af ham.

Til fordybelse

"Det er ligesom vores egen krop: Den består af flere legemsdele, som hver for sig har en særlig opgave, og alligevel udgør ét samlet legeme. På samme måde er alle – så mange og så forskellige, vi viser os at være – et legeme gennem relationen til Kristus, og som lemmerne på vores kroppe er vi afhængige af hinanden" (Rom 12,4-5 NGÜ).

Til eftertanke

I Kristus er vi ét folk med en fælles frelser og herre. Hvor reelt oplever jeg det i min hverdag i menigheden? Hvilke udfordringer står tilbage?

Enhedens grundpiller

Ef 4,1-6

Hvordan kan man leve, så det står mål med vores kald?

Baggrund

Med begyndelsen af det fjerde kapitel i Efeserbrevet kalder Paulus til at drage personlige konsekvenser af Guds nådige handlinger for det personlige liv. Han tillægger formaningen fra v. 3 væsentlig betydning: "... og stræber efter at fastholde Åndens enhed". Kærligheden og freden, som Gud har givet, er nøglen dertil. De syv grundpiller i denne åndsbaseerede enhed er på samme måde givet af Gud:

1. *et legeme* – en synlig størrelse (se mandagsafsnittet)
2. som i alle dele vokser op til et hoved, til *en Herre*, Kristus (v. 15)
3. *en ånd* – livgivende, bærende og forenende kraft, som bestemmer og fremmer væksten
4. *et håb* – et fælles mål for alle troende – herlighedens arv (Rom 8,17, Ef 1,14.18)
5. *en tro* – (se onsdagsafsnittet)
6. *en dåb* – dåben i Jesu navn (sml Matt 28,19; Rom 6,3; 1 Kor 1,12-13)
7. *en Gud og alles fader* (sml 5 Mos 6,4; 1 Kor 8,6)

Til fordybelse

Enhed er samtidig noget, som menigheden allerede er i besiddelse af, noget, der løbende skal arbejdes på og vedblivende må opretholdes, og noget, som ligger foran os som et mål, vi stræber efter (Ef 4,13).

Til anvendelse

Menighedens enhed viser Guds kærlighed på en enestående måde, som man ikke kan opleve andre steder. Den er kaldet til at udleve denne enhed og bevare den, så den kan være kærlighedens vidne i en usammenhængende verden, særligt i tider med fordomme, afgrænsninger og splittelser.

I enhedens tjeneste

Ef 4,11.16

Hvad binder alle åndelige tjenester sammen?

Baggrund

I vers 11 nævner Paulus de særligt vigtige tjenester til opbygning af menigheden. *Apostle og profeter, hyrder og lærere* leder menigheden i pastoral omsorg og fortolkning af Skriften, udruster og kvalificerer den til tjenesten. Det skal føre til, at "vi alle når frem til enheden i troen og i erkendelsen af Guds søn" (v. 13). Målet for de ledende menighedstjenester er den indre enhed i troen og i erkendelsen af Jesus.

Selvom det erkendes som et særligt kendetegn i menigheden (se tirsdagsafsnittet), besiddes tjenesterne ikke permanent af den enkelte, men de er vedvarende opgaver i menigheden.

Tro og *erkendelse* beskriver i Bibelen oftest relationen mellem Gud og mennesker. Ved *tro* forstås tillid, at man kan betro sig til en person. Med *erkendelse* menes at have fået en personlig erfaring, et personligt svar (sml. 1 Mos 4,1). Enhed realiseres, når alle troende betror sig fuldkommen til Gud i alt, der angår frelse, og den troende indgår i et fast forhold med hans søn Jesus Kristus og oplever hans personlige svar.

"De afsluttende vers nævner endnu engang tjenestens positive mål i menigheden (sml. v. 12): Menighedens vækst, som *i kærlighed ... vokser op til ... Kristus*, der som *hovedet* forener menighedens *legeme* og forsyner den med styrke til væksten netop gennem samdrægtigheden og samarbejdet menighedens medlemmer imellem i kærlighed" (SEB 1509).

Til eftertanke

Hvilke åndelige gaver har Kristus givet mig?
Hvordan bruger jeg dem med henblik på enheden i den lokale menighed?

At leve i Åndens kraft

Ef 5,15-20

Hvordan adskiller det nye liv sig fra det gamle?

Hvilke synspunkter, følelser, handlinger og motivationer er dermed medbestemmende?

Baggrund

Troende lever i bevidstheden om, at vores jord, som er infiltreret af det onde, går mod sin afslutning. Tidens krav er derfor at føre et meningsfyldt og vist liv efter Guds vilje. "... lad kun det gælde, som behager Herren" (5,10), tilråder Paulus.

En klog og forstandig livsførelse består ikke kun i en gudvelbehagelig adfærd, men også i at fyldes med Guds Ånd. Med udtrykket "fyldes" menes at stå i stærk relation til Helligånden og lade sig styre og fyldes af den.

Menighedens enhed, der skyldes Guds Ånd, viser sig bl.a. i den gensidige opmuntring, fælles tilbedelse og taksigelse (sml. Kol 3,16-17).

Til anvendelse

"I hvert menneskes hjerte findes et vakuum, skabt af Gud, som ikke kan fyldes af noget, der er skabt, men udelukkende af Gud, Skaberen, som han åbenbarer sig i Kristus" (Blaise Pascal, ukendt kilde). Igen og igen prøver mennesker at fylde dette vakuum med morskab og hobbies, venskaber og relationer, alkohol og stoffer, misbrug og engagement, rigdom og besiddelser, religion og filosofi og meget andet. Dog er det eneste, som virkelig kan "udfylde" det vakuum, den erfaring et menneske har med Helligånden.

Til eftertanke

Hvordan har Helligånden indflydelse på min tænkning, følelser, vilje og handling?

Den kristne husorden

Ef 5,21 til 6,9

Hvilke principper styrer de gensidige forpligtelser?

Baggrund

Paulus sammensætter et katalog af gensidige pligter for manden og kvinden, forældre og børn, tjenere og herrer. Sådanne sammenstillinger af etik og moral var almindelige i datidens samfund. De paulinske regler nævner deri ingen rettigheder eller krav, men fremfører anvisninger om gensidigt at underordne sig. Vers 21 er en slags overskrift, der lægger grunden for alle mellem menneskelige relationer. I de følgende vers overføres dette princip om gensidigt at underordne sig på forskellige livsområder.

Usædvanligt for antikken ses i dette katalog anvisningen for mændene til at elske deres hustruer. Paulus relaterer til skabelseshistorien og henviser til den tætte samhørighed mellem mand og kvinde. Relationen i ægteskabet er bibelsk set begrundet med "at-være-bestemt-for-hinanden" – at blive "ét kød". Paulus lægger yderligere vægt på dette princip, idet han sammenligner mændenes kærlighed til deres hustruer med Kristi uselviske hengivelse og kærlighed til menigheden.

Til anvendelse

En dyb relation med Gud har nødvendigvis indflydelse på relationen til andre mennesker og til samfundet. Derfor er enhedens principper, som Paulus er kommet frem til, også anvendelige i hele bredden af det menneskelige samliv.

Resumé

"I Kristus" forandres vores karakter, liv og kvaliteten af vores relationer. Det gør os egnede til at have del i enheden og dens bevarelse.

Spørgsmål til drøftelse

Udgangspunkt

"At være i sit element fuldt ud".

Hvilken tilstand beskriver denne talemåde?

Hvad menes med udtrykket "at være i Kristus"?

Ef 2,11-22

Hvad bliver anderledes, når vi er "i Kristus"?

Hvilken rolle spiller Jesu offer for enheden i vores menighed?

Hvordan påvirker enheden i Kristus vores forskelle?

Ef 4,1-6

På hvilken måde fremmer de egenskaber, der er nævnt i vers 2 og 3, vores enhed?

Hvad kan vi gøre for at styrke denne enhed?

Ef 5,21

Hvilket forhold er der mellem at underordne sig og enhed?

Hvilken indflydelse har evnen til at underordne sig hinanden på relationerne mellem mennesker i og udenfor menigheden?

Hvordan læres det "at underordne sig"?

Afslutning

Hvordan kan vi erfare enhed, selv når vi ikke altid og i enhver henseende er enige?

Enhed blandt de første kristne

Tekster fra
ApG 1-5

"De holdt fast ved apostlenes lære og fællesskabet, ved brødets brydelse og ved bønnerne" (ApG 2,42).

Hovedtanke

De første kristne oplevede en enhed i menigheden, der var skænket dem af Gud og ikke var kommet i stand på grund af mennesker.

Introduktion

I menigheden henvises der især i vanskelige situationer til enheden i urmenigheden. Ville det ikke være bedre, hvis alle opførte sig, som de første kristne gjorde?

Da Luther blev konfronteret med beskyldningen om at have splittet den kristne kirke og have dannet en ny, svarede han: "Ja, siger de, vi papister er blevet i den gamle, oprindelige kirke helt fra apostlenes dage. Derfor er vi de sande, kommet fra den gamle kirke og blevet i den. Det er jer, der er faldet fra, og I er blevet en kirke imod os. Svar: Hvad nu, hvis jeg kan bevise, at det er os, der er blevet i den rette kirke, ja, at vi er den gamle, sande kirke, og at det er jer, der er faldet fra den gamle kirke og har lavet en ny kirke imod os?" (Wider Hans Worst [1541], WA 51, 478-479).

Hvordan forholder vi os nu om stunder til ønsket om enhed, som den fandtes i urmenigheden? I hvor høj grad er der fare for, at det lige som på Luthers tid ender i gensidige bebrejdelser? Hvad berettiger os til at mene, at det netop er vores adfærd, der fører til den samme enhed, som fandtes i urmenigheden? Hvad kan styrke os i vores tillid til Gud, så det er ham, der kan skænke os den enhed?

I denne uge ser vi nærmere på urmenigheden – hovedsageligt ud fra Apostlenes Gerninger – og leder efter hemmeligheden og selve kerne i denne enhed.

Uindfriede forventninger

ApG 1,6-8.
12-14

Hvordan reagerede disciplene på den kendsgerning, at Guds forventede, endegyldige herredømme udeblev?

Baggrund

"Frelsen var fuldbragt, verdens synd var båret, døden var frataget sin magt, Satans magt var brudt, al magt var lagt i Jesu hænder, burde det så ikke være nu, løfterne om Guds riges komme skulle opfyldes?" (Wuppertaler Studienbibel, Werner de Boor, *Die Apostelgeschichte*, Wuppertal 2000, 31).

At fuldendelsen udeblev, kunne have ført til, at discipelfællesskabet var faldet fra hinanden. I stedet for sidder de sammen til bords, spiser sammen, fortæller hinanden, hvad de har oplevet med Jesus og begynder at få det til at harmonere med Skrifterne (vers 16).

Til eftertanke

"Da de erindrede de ord, som Jesus havde talt til dem før sin død, forstod de dem nu fuldt ud. Sandheder, de havde glemt, dukkede igen op i deres hukommelse, og de mindede hinanden om dem ... Som levende billeder så de alle begivenheder fra hans underfulde liv. De opgav al uenighed og al stræben efter magt og sluttede sig sammen i et sandt kristent fællesskab" (Ellen White, *Das Wirken der Apostel*, Hamburg 1976, 38; *Mesterens efterfølgere*, Dansk Bogforlag 1964, s. 24).

Til anvendelse

"Organisationer, for hvem helhed er vigtig, har erkendt, at den væsentligste forudsætning for at opnå dette er trygge omgivelser – omgivelser, hvor man føler sig tryk nok til at kunne dele sine inderste spørgsmål, tvivl og længsler med andre" (Frederic Laloux, *Reinventiv Organizations visuell*, München 2016, 95).

Til eftertanke

Hvordan skaffer vi rum til at kunne dele de inderste tanker, tvivl og længsler i vores menigheder?

Fællesskab omkring ordet

ApG 1,15-22

Hvor vigtigt var det for disciplene at holde sig til Skriften?

Baggrund

Ventetiden er hverken en utålmodig og febrilsk tid eller en indholdsløs og passiv tid. Det er en tid, hvor de "holdt fast i bønne". "Enhver israelit kendte til bøn fra barnsben af. Senere havde disciplene fået undervisning i bøn af Jesus og havde altid hans forbillede for øje. Naturligvis skal vi ikke forestille os, at de lå på knæ og bad fra morgen til aften. Men dagene var dog præget af samtale med Gud, om alt det, de havde oplevet i fortiden, og om de løfter, der ventede på at blive opfyldt i fremtiden. Denne form for bøn var ikke præget af religiøse stemninger, men derimod seriøst, bevidst arbejde. Sådan forberedes guddommelige begivenheder: ved at vente på Guds bestemte løfter og bede seriøst og udholdende" (WStB s. 38).

Peter tager initiativet og fremlægger resultatet af studiet af Skriften for disciplene. På den måde forstår de den vej, Judas gik, og anerkender, hvilke principper de nu bør handle efter. De følger buddene og de anvisninger, Gud allerede har åbenbaret i Skrifterne, til deres oplevelser med Jesu virke og deres tro på Jesus. Samlet set får de af Gud skænket klarhed over det, de har oplevet.

Til fordybelse

"Den mand, der midt iblandt disciplene tager ordet, er den mand, der fornægtede Herren ... Den første menighed kunne på forunderlig vis begge dele: Peters fornægtelse blev ikke fortiet, men den blev omtalt i evangelierne i fuldt omfang. Samtidig blev Peter fuldt ud anerkendt som gruppens leder. Den tilgivelse, som Jesus havde givet Peter, såvel som alle de andre, havde fuldstændig slettet både hans og deres skyld" (WStB s. 42 f.)

Åndsfyldt sproglig mangfoldighed

ApG 2,1-13

Hvordan oplevede disciplene Åndens virke?

Baggrund

I den gamle pagts tid var pinse en høstfest – den anden af tre store fester, som alle mænd i Israel skulle deltage i. Den blev fejret 50 dage efter påsken (50=pentecoste på græsk). Ved denne fest kom de troende med førstegrøden af deres sommerhøst som takofre til Gud. Pinsen var en glædesfest, en fest, hvor man takkede Gud for hans gaver. Måske var det på grund af en vis løsslupenhed, at nogle mente, der var tale om fuldskab ved pinseunderet (2,13-15). Dér viste Guds magt sig ved, at der taltes og hørtes forskellige sprog, der vidnede om Guds store gerninger.

Til fordybelse

Pinseunderet hjalp på forbilledlig vis med til at overvinde følgerne efter adspredelsen og konsekvenserne af, at der var opstået så mange sproggrupper efter byggeriet af Babelstårnet. På samme måde vidner en verdensomspændende kirke om det kommende gudsrige, idet den enhed genskabes, der tydeligvis på grund af de mange sprog gik tabt i Babel.

Til anvendelse

(Kunst)sproget Esperanto kan ses som et mislykket menneskeligt forsøg på at skabe et fælles verdenssprog. Det blev udtænkt af øjenlægen Ludwig Zamenhof i 1887 for at føre mennesker sammen og skabe enhed. Nu om stunder bliver forenklinger og videreudvikling af den oprindelige ide afvist af tidligere forkæmpere.

Til eftertanke

Kan menighedens enhed sikres ved hjælp af ensartet terminologi og enslydende sproglige formuleringer?

Hvilken betydning har den sproglige mangfoldighed ved pinseunderet for nutidens missionsbestræbelser i en multikulturel verden?

Sameksistens

ApG 2,42-47

Hvad var kendetegnende for samværet i den første menighed?

Baggrund

Det er formodentlig også for at imødegå de ulykkesprofetier, der ikke indrømmede den unge kristne menighed nogen lang levetid, at dens vedholdenhed understreges, hvormed den holdt fast i de værdier, der i vers 42 omtales som en slags overskrift for de følgende vers:

- Apostlenes lære: Vejledning i den kristne tro
- Fællesskab: De deltes om tid, penge og opmærksomhed
- Brødets brydelse: Fælles måltider med nadver
- Bøn: Lovprisning, taksigelse og forbøn

De første kristne oplevede, at det ikke var dem selv, der med deres planer havde kaldt menigheden til live og sørget for dens store vækst, men at det var Gud selv med sin Ånd. Efter den første usikkerhed, hvor de ledte efter begrundelser og forklaringer i Skriften, oplevede de Helligåndens udgydelse. Styrket af den fælles erfaring levede de i deres fællesskab med Gud og næsten for øje.

Til anvendelse

"Jesus havde givet disciplene besked på at vente på Helligåndens kraft. Der findes derfor nogle, der drager den slutning, at menigheden også i dag skal vente på kraften fra det høje, før den kan påbegynde missionsaktiviteter. Det fører til, at mange menigheder spilder deres tid med venten i stedet for at udnytte den til at gå ud til alverdens folkeslag. Men den venten, som Jesus havde opfordret til, var et engangsfænomen. Det er ikke nødvendigt at vente længere, for Helligånden er allerede blevet udgydt og står til rådighed for alle troende. I samme øjeblik, man bliver en Jesu discipel, står Helligåndens kraft til rådighed for at vidne om ens nye tro" (Russel Burrill, *Mission, wie Jesus sie meint*. Lüneburg 2001, 35).

Ejendomsfællesskab

ApG 4,32-5,11

Hvad var kendetegnende for de første kristnes gavmildhed?

Baggrund

Det faktum, at de første kristne var forbundet gennem den samme tro, øgede deres behov for også at sørge for hinanden økonomisk. "Denne generøsitet blandt de troende var en følge af Helligåndens udgydelse. De, der var blevet omvendt til evangeliet, var ét i hjerte og sind (ApG 4,32) og kendte udelukkende til ét fælles anliggende: at gennemføre den opgave, der var blevet dem pålagt. Nærighed var der ikke plads til i deres liv. Kærligheden til deres trossøskende og til den sag, de nu arbejdede for, var større end deres kærlighed til penge og ejendom. Deres gerninger vidnede om, at de satte deres medmenneskers værd højere end jordisk velstand. Sådan vil det altid være, når Guds Ånd får indflydelse på livet" (Ellen White, *Das Wirken der Apostel*, Hamburg 1976, 71 f.; *Mesterens efterfølgere*, Dansk Bogforlag 1964, s. 42).

Til fordybelse

"Bibelen siger, at de havde alle ting tilfælles. Der var altså tale om et fuldstændigt nyt fællesskab. Den 'gemmeleg', der var begyndt med syndefaldet, var ikke nødvendig længere: De troende kunne tale åbent om deres tvivl, kampe og problemer. Man blev ikke fordømt af sine trossøskende, men derimod opmuntret og støttet. De elementer, der findes i et sygt samfund, og som havde taget overhånd siden syndefaldet, fandtes ikke i de første kristnes fællesskab" (Burrill, s.o., 128).

Gavmildhed

2 Kor 9,8-15

Hvilken effekt havde korinthernes gavmildhed?

Baggrund

Paulus minder om, at menighedens indsamling af midler ikke udelukkende dækker dens eget økonomiske behov, men også har en virkning ud over det. For Paulus hænger gavmildhed uløseligt sammen med bekendelsen af Jesu frelsesgerning. Den er et synligt tegn på, at man har erfaret Guds overstrømmende nåde. Økonomisk generøsitet over for andre hjælper med til at udjævne finansielle forskelle mellem velstående og mindre velstående menigheder.

Til eftertanke

"For Jesus hørte det til selve menighedens væsen, at medlemmerne engagerede sig i almenvældet. Han ville ikke kunne forestille sig individualistiske menigheder. At deltage i menighedsarbejdet er ikke en mulighed for en kristen, men en pligt" (Burrill, s.o., 124).

"Menigheden er ét legeme med mange lemmer, kaldet fra alle folkeslag, stammer, tungemål og folk. I Kristus er vi en ny skabning. Særpræg i race, kultur, uddannelse og nationalitet eller forskel på høj og lav, rig og fattig, mand og kvinde må ikke skabe splittelse blandt os. Vi er alle lige i Kristus, der med én Ånd har bundet os sammen i et fællesskab med ham og med hinanden. Vi skal alle tjene hinanden uden partiskhed eller forbehold. Gennem åbenbaringen af Jesus Kristus i Skriften er vi fælles om samme tro og håb, og vi aflægger det samme vidnesbyrd over for alle. Dette fællesskab har sin oprindelse i den treenige Gud, der har antaget os som sine børn" (Tro og lære, paragraf 14 (ændret fra paragraf 13, 2005) – fra *Sådan tror vi*, 1992).

Konklusion

Gud skænker den unge menighed Helligånden og mangfoldig vækst, og han lader dem forstå de principper, som han bygger sin menighed på.

Spørgsmål til drøftelse

Indledende
spørgsmål

"Så længe alt var bedre i gamle dage, er og bliver alt ved det gamle"
(Fatoni – tysk rap-musiker)

**Hvor støder I på ønsket om de gode, gamle dage?
Hvordan reagerer I på det?**

ApG 2,1-11

Hvad kan vi lære af pinseunderet, når det gælder
- at overvinde babylonisk sprogforvirring?
- de mange måder at udtrykke sig på, der findes på
missionsmarken?

ApG 2,42-47

**Hvilken betydning har følgende fire områder af menighedslivet for
menighedens enhed?**
- den bibelsk-apostolske lære
- (ejendoms-)fællesskab
- brødsbrydelsen/husmenigheder
- bøn og lovprisning

**Hvordan kan vi implementere disse elementer endnu bedre i vores
menighed?**

ApG 4,32-35

**Hvad kan vi lære af denne praksis, vi, som lever under helt andre
sociale forhold?**

**I hvor høj grad er gavmildhed og generøsitet en målestok for et
kristent fællesskab?**

Afsluttende
spørgsmål

**Sammenlign beskrivelsen i ApG med trospunkt 14 om enhed i
menigheden (i fredagsafsnittet). Hvor ser I ligheder, og hvor ser I
forskelle?**

Billeder på enhed

"For ligesom legemet er en enhed, selv om det har mange lemmer, og alle legemets lemmer, så mange, som de er, dog danner ét legeme, sådan er det også med Kristus" (1 Kor 12,12).

Hovedtanke

Billeder på enhed kan fremme dannelsen af enhed.

Introduktion

Bibelens sprog er rig på billeder. Jesu lignelser er også blev kaldt *Guds billedbog*. For udtrykket "menighed" anvender Bibelen mange symboler, metaforer og billeder. Her er et mindre udvalg:

Søjle og grundvold	↔	1 Tim 3,15
Præsteskab	↔	1 Pet 2,9
Brud (en jomfru)	↔	2 Kor 11,2
Vinranke	↔	Joh 15
Oliventræ	↔	Rom 11, 11-24
Ark	↔	1 Pet 3,20-21
Brev	↔	2 Kor 3,2-3

Billedsprog er flertydigt. Herigennem tilskyndes læseren til at tænke med og videre: Hvem anvender billedet, hvorfor og i hvilken sammenhæng er det anvendt? Hvor ligger billedsprogets grænser? Hvad er tvivlsomt her? Dog må man ikke ligge under for fristelsen til at lægge sig fast på et enkelt billede for ligesom at mejsle det ind i sten. Den, der gør det, møder ikke den levende Gud, men former tværtimod en død afgud.

I denne uge ser vi på nogle velkendte billeder, som skal anskueliggøre menighedens enhed for os. Her gælder princippet: Ligesom Guds væsen ikke kan sammenfattes i ét symbol, ligeså lidt kan tanken om enhed presses ind i ét billede. Enhedens forskellige billeder vil føre til en dybere forståelse og opmuntre til at gøre en indsats for ægte enhed.

Guds ene folk

1 Pet 2,9-10

Hvad vil det sige at være udvalgt af Gud?

Baggrund

Peter overfører de udtryk, der er anvendt om Israel, til mennesker, som ved Kristus er genfødt til et nyt liv. "De er den udvalgte slægt (Jer 43,20-21), *det kongelige præsteskab* (2 Mos 9,6), *det hellige folk* og *ejendomsfolket* (5 Mos 7,6). Det er de dog ikke på grund af egne fortrin, men alene gennem *nådens* under, hvor Gud, som det fremgår af Hoseas' Bog 2,25, gør dem, der ikke var hans folk, til sit folk" (SEB 1788).

Til fordybelse

Guds folk, som gennem pagtslutningen på Sinai fandt en retsgyldig form, blev i den nye pagt ikke erstattet, men udvidet. Guds folk eksisterer, fordi Gud udvalgte det. Hans kald er hans menigheds eksistensgrundlag og -berettigelse, ikke på grund af afstamning eller gerning.

Guds kald er et kald til forkyndelse af hans mægtige gerninger. Han har kaldt os *ud af mørket til sit underfulde lys*. Vi er sat i lyset for at være lys. "Det er ikke nok, at du som min tjener skal genrejse Jakobs stammer og føre Israels overlevende hjem; derfor gør jeg dig til et lys for folkene, for at min frelse skal nå til jordens ende" (Es 49,6). Enheden, som Gud ønsker, er verdensomspændende.

Til eftertanke

I den tyske historie, 1989-1990, hørte man følgende slagord ved demonstrationer: "Vi er *folket*" – "Vi er *ét folk*". Hvilken betydning kan sådanne slogans have, når de sættes i forbindelse med menigheden?

Guds ene hus

Ef 2,19-22

Hvilken sammenhæng er der mellem husets grundvold og livet i det?

Baggrund

Guds husstand (v. 19) er *Guds bolig* (v. 22). Her tales der til hedningekristne. De er fuldgyltige medborgere i menigheden, ikke andrerangs kristne. De, der engang var *langt borte* (v. 13), er nu kommet nær. Gud er husfaderen og de troende hans børn. Alle er de forenet i Guds hus, i hans familie.

"Herrens menighed er Guds bolig i ånden. Det hører vel til det største, der kan siges om menigheden. Bolig betyder bopæl, *hjemstavn*, *hjem*, hvor man er og føler sig hjemme ... Et sådant *hjem* skal også menigheden være, hvor Gud er *hjemme*" (WStB, Fritz Rienicker, *Der Brief des Paulus an die Epheser*, Berlin 1963, 104).

Til fordybelse

Stilles menigheden ikke overfor alt for store krav?

- Denne værdighed er tilkendt og kommer derfor ikke af indbildskhed.
- Guds hus er stadig i sin vorden og vokser (v. 21-22), altså endnu ikke færdig.
- Husets grundvold består ikke af egne meninger eller præstationer, men i apostlenes og profeternes forkyndelse af Jesus.
- Kristus er selv grundstenen, hjørnестenen og slutstenen. Han borger for sikkerheden, viser retningen, er afslutningen og beskytteren.
- *Guds bolig i ånden* fuldendes i evigheden, når *Gud* er blevet *alt i alle*.

Til anvendelse

Men allerede her og nu "er Jesu menighed til stadighed hjemsted for dem, der føler sig fremmede i en verden uden Gud, et faderhus for ensomme, et lægende fællesskab for dem, der søger lægedom. Den forvalter evighedens borgerret midt i forgængelig tid" (a.a.O., 106).

Guds ene tempel

1 Kor 3,16-17

Sammenlign 1 Kor 3,16-17 med 1 Kor 6,19-20.

Baggrund

Paulus kalder modtagerne af brevet *Guds tempel*. Det er usædvanligt. For da han skrev dette, stod templet i Jerusalem der stadig. Tyder anvendelsen af dette billede på afstandtagen fra den bestående helligdom? Eller tænkte apostlen snarere på en tilknytning? Når det kommer til stykket, kendte også hedningerne til templets væsen og værdighed.

Sammen danner menighedens medlemmer i fællesskab Guds tempel. Og Guds ånd bor deri. At ødelægge templet får følger: "Hvis nogen ødelægger Guds tempel, skal Gud ødelægge ham" (v. 17a).

Til fordybelse

Hvordan kunne Guds tempel, menigheden, blive nedbrudt til en ruin? Når et utal af små templer forsamler sig i templet, hver med sin specielle gudstjeneste. Hver især forsynet med sin egen helgen, "Skt. Rethaverisk". Naturligvis godt kamufleret. Alle lovpriser Jesus højlydt, men udelukkende set fra deres eget synspunkt: Kun Jesus, som forstået hos søster X eller broder Y.

Partiskhed splitter. På den måde kommer der revner i murværket. Ja, endda selve fundamentet smuldrer. Menighedstemplet forfalder.

Omkring 1815 tegnede Caspar David Friedrich ruinen af Skt. Jacobi kirke i Greifswald. Dermed står denne kirke stadig fuldstændig intakt. Den har for øvrigt aldrig været ødelagt. Hvad ville kunstneren mon udtrykke med dette billede?

Til eftertanke

Ifølge 1 Kor 6,19-20 er enhver troendes legeme et tempel. Hvad skulle være forkert ved billedet, at mange templer samles i ét tempel?

Hvad er forskellen på partiskhed og at stræbe efter sandheden?

Kristi *ene* legeme

1 Kor 12,12-27

Hvilken holdning er der tale om i v. 15 hhv. i v. 21?

Baggrund

Lignelsen om legemet og dets lemmer var godt kendt i den antikke litteratur. Paulus anvender den på menigheden. Den er Kristi legeme. Lemmerne er ret så forskellige, som ikke skal ses som en ulempe. Var hele legemet øje – var det ikke noget legeme længere, men et monster. Netop forskelligheden er en garant for livet. Den skal fremme omsorgen for hinanden og ikke føre til splittelser. V. 27a: "I er Kristi legeme..." Hvordan skal det forstås?

Til fordybelse

Mon det er sådan, som en tekst fra det 14. årh. siger: "Kristus har ingen hænder – kun vores hænder for at gøre hans arbejde. Kristus har ingen fødder – kun vores fødder for at lede mennesker på hans vej. Kristus har ingen læber – kun vores læber for at fortælle mennesker om ham..."?

Det er sandt: Kristus regner med vores samarbejde. Er han i virkeligheden magtesløs, når vi svigter? Eller anvender Paulus dette billede til at opmuntre de menighedsmedlemmer, som føler sig diskriminerede, og for at hente de alt for emsige ned på jorden igen?

Til eftertanke

Der findes *lemmer* på legemet, som er mere iøjnefaldende end andre. For eksempel øjet. Eller næsen, der er temmelig fremstående. Så findes der organer, der virker i det skjulte, som leveren og tarmen. Er de mindre vigtige af den grund?

"Dog man ser kun dem i lyset, dem i mørket ser man ikke". Desværre har sangskriveren Bert Brecht med denne vurdering ret. Men det er netop de navnløse, der beder i det forbudte, læser Bibelen, udøver kærlighed og dermed støtter menigheden.

Én hyrde og én hjord

Joh 10,11-16

Hvordan kan man midt i et fromt stemmevirvar komme til at høre den gode hyrdes stemme?

Baggrund

Talen om hyrden minder om Salmernes Bog 23 og Ezekiels Bog 34. Men den overgår dem og uddyber udsagnene: Den gode hyrde ofrer sit liv for fårene.

Hvem må regnes med i hans hjord? "Jeg har også andre får, som ikke hører til denne fold; også dem skal jeg lede, og de skal høre min røst, og der skal blive én hjord, én hyrde" (Joh 10,16).

Til fordybelse

Jesu fordring er universel og altomfattende. Allerede i begyndelsen af Johannesevangeliet hersker der ingen tvivl: *"Lyset, det sande lys, som oplyser ethvert menneske, var ved at komme til verden"* (1,9). Det fremgår også tydeligt af kapitel 11,51-52: *"Det sagde han ikke af sig selv; men som ypperstepræst det år profeterede han, at Jesus skulle dø for folket; og ikke for folket alene, men også for at samle Guds spredte børn til ét."*

Målet, som Jesus sætter for sin gerning som hyrde, forbliver en udfordring indtil denne dag: én hjord under ledelse af én hyrde. Først og fremmest gælder det menighedens indre enhed, men dernæst også om ikke at tabe helheden af alle kristustroende af syne.

Til eftertanke

"Lammet er min hyrde, to bjælker er min stok og stav, der trøster mig" (Johannes Hansen).

Ikke *folden* (indhegningen) garanterer hjordens enhed, men det gør *hyrden*.

Resumé

Bibelske billeder angående enheden viser, hvordan Gud ser menigheden. De peger ud over vores begrænsninger og opmuntrer til det næste skridt i retning af enhed.

Succesfuld enhed?

Ef 2,14

Hvilke følger har det, når Kristus nedbryder skel?

Vi mindes billederne fra 1989, der gik verden rundt og gjorde et stort indtryk. Det var et uforglemmeligt øjeblik, da den tyske udenrigsminister, Hans-Dietrich Genscher, tonede frem på balkonen på den tyske ambassade i Prag og bragte følgende budskab – "Vi er kommet for at meddele Dem, at Deres udrejse..." – og det druknede i jubelråb. Modigt gik demonstranterne på gaden med stearinlys i hånden og råbte: "Ingen vold!"

Endelig faldt Berlinmuren – i dag for 29 år siden! "Wahnsinn" (vanvid) – eller rettere sagt: hvilket under!

I dag synes billedet, som den daværende forbundskansler Helmut Kohl anvendte i sin samtale med den sovjetiske generalsekretær, Mikhail Gorbatjovs, nærmest profetisk. Han pegede på Rhinen og sagde, at denne flod under alle omstændigheder munder ud i havet. Man kunne ganske vist prøve at dæmme op for den, men så ville det blot vare noget længere før den nåede sit mål. Man kunne også forsøge at forhindre Tysklands enhed. Men i bund og grund vil den blot forhales. For, som floden flyder til havet, lige så sikkert vil Tysklands enhed realiseres.

Nu har muren været væk i flere år, end den har stået. Men i manges hoveder synes den stadig at være som støbt i beton. Hvordan kan det være? Hvordan hænger indre og ydre enhed sammen? Hvad udløser disse billeder om enhed hos os: glæde eller skepsis? Hvorfor er det sådan?

Det er jo bemærkelsesværdigt: "Vendepunktet i 1989" blev årsag til Tysklands enhed, men næsten samtidig skete opsplittelsen af Tjekkoslaviet (i Den Tjekkiske Republik og i Slovakiet). Påtvungen splittelse og påtvungen enhed holder bare ikke i længden.

Hvordan ser den enhed ud, som Gud tilstræber? Følger jeg Guds strøm mod enhedens hav, eller stiller jeg mig på tværs som en dæmning. Eller sagt uden billedsprog: Hvordan kan jeg bidrage til sammenholdet i menigheden?

Spørgsmål til drøftelse

Udgangspunkt

"Et billede fortæller mere end tusinde ord."

**Hvori består værdien af billedsprog?
Hvad gør billeder tvivlsomme?**

1 Pet 2,9-10

"Vi er folket – vi er ét folk!"

**Hvilke tanker og følelser dukker op ved at læse disse slagord?
Hvad betyder de, når vi anvender dem på menigheden?
Hvad betyder det at være udvalgt af Gud?**

1 Kor 12,
12-15.25-27

"Enhed i forsonet forskellighed"

**Hvordan vurderer I denne målsætning?
I hvilken relation står Åndens gaver til menighedens enhed?**

Joh 10,11-16

"Mangfoldighed er skæbne, splittelse er skyld"
Overvej sætningens for og imod?

"Én hjord og én hyrde."
**Hvem er fårene fra de andre folde?
Hvordan forholder vi os til dem?**

Afslutning

Hvilken inspiration giver billederne jer for jeres forhold til menigheden?

Konfliktløsninger

Tekster
fra ApG

"Her kommer det ikke an på at være jøde eller græker, på at være træl eller fri, på at være mand og kvinde, for I er alle én i Kristus Jesus" (Gal 3,28).

Hovedtanke

Der fandtes også spændinger og konflikter i urmenigheden. De kunne dog løses, så de troendes enhed ikke faldt fra hinanden.

Introduktion

Grev von Zinzendorf havde i første omgang kun tilladt en lille gruppe på ti medlemmer af herrnhuter-menigheden at slå sig ned på sit gods Berthelsdorf. Men snart kom der flere, der blev forfulgt på grund af deres tro. Det blev hurtigt kendt, at dette gods var et tilflugtssted for mennesker, der stod alene med deres tro, der hvor de kom fra. Nu håbede alle på, at de var kommet ind i en ideel menighed, men de blev slemt skuffet. Enhver havde sine egne religiøse og kirkelige forestillinger, som man forsøgte at overbevise de øvrige om. Dette medførte spændinger og gnidninger.

Så tog greven orlov fra sin gård i Dresden og vendte tilbage til godset. Han talte med hver enkelt og gjorde sig umage for at formilde fanatikerne og forsone dem, der lå i splid med hinanden. Han foreslog, at man for at styrke den gensidige tillid lavede en overenskomst, der skulle besegles med et nadvermåltid. Siden da mindes brødre menigheden hvert år den dag, da de "lærte at elske hinanden" (Carl Heinz Peisker, *Texte zur Predigt*, Bd. 4, Wuppertal 1976, 45).

Det fremgår af beretninger i Ny Testamente, at der allerede i de urkristne menigheder opstod talrige konflikter. Helt i begyndelsen ser det ud til, at idealet om enhed kunne virkeliggøres, men det blev snart draget i tvivl.

I denne uges tekster bliver vi konfronteret med urmenighedens udfordringer, som truede enheden i Kristus. Hvordan blev disse problemer løst, og hvad kan vi lære af det i dag?

Etniske og kulturelle fordomme?

ApG 6,1-6

**Hvilket problem dukkede op i urmenigheden?
Hvad var årsagen til de begyndende spændinger?**

Baggrund

Hos de *græske jøder* var der tale om migranter, der var vendt tilbage til Jerusalem fra græsktalende diaspora-områder. De havde nu boet i Jerusalem i nogen tid, og var som følge af apostlenes forkyndelse blevet bekendende Jesus-troende (Eckhard J. Schnabel, *Urchristliche Mission*, Wuppertal 2002, 639).

Jøder med migrationsbaggrund var så stærkt repræsenteret i Jerusalem på urmenighedens tid, så de havde deres egne synagoger. Forholdet mellem dem og de palæstinensiske jøder var i høj grad konfliktfyldt.

I den unge kristne menighed levede jødekristerne fra begge grupper fredeligt sammen i begyndelsen, på trods af gensidige fordomme. Men så "blev utilfredsheden vakt, angiveligt fordi de græske enker blev forfordelt, når den daglige understøttelse blev uddelt." (Ellen White, *Das Wirken der Apostel*, Hamburg 1976, 90; *Mesterens Efterfølgere*, Dansk Bogforlag, 1964, 51).

Til fordybelse

"Apostlene løste konflikten ved hjælp af et klogt forslag, som indbefattede hele menigheden og aflastede de tolv i deres arbejde. At konfliktløsningen initieres og gennemføres af de tolv viser, at menigheden i Jerusalem kunne bevare sin enhed." (Schnabel, a.a.O., 639).

Til anvendelse

"Kirkens opgave er i første omgang at forkynde Guds ord. Men forkyndelse uden virksom kærlighed er utroværdig og hul ... derfor er det en nødvendig forudsætning, for at Guds ord fortsat kan vokse at få løst problemerne med de dårlige forhold i fattigforsorgen" (vers 6 f.) (Roland Gebauer, *Die Apostelgeschichte*, Neukirchen-Vluyn 2014, 127).

Missionær imod sin vilje

ApG 10,1-33

Hvilke indre barrierer hos Peter var Gud nødt til at nedbryde?

Baggrund

I begyndelsen bestod den kristne menighed af troende jøder, der havde taget imod Jesus som den ventede Messias. De efterlevede Guds lov, som de havde lært det, hvilket også indbefattede de jødiske overleveringer. Det betød, at de så vidt muligt burde undgå kontakt med ikke-jøder for ikke at blive urene. "For en lovlydig jøde var socialt samvær med ikke-jøder så godt som umuligt, for enhver tættere kontakt udsatte ham for besmittelse. Man opsøgte derfor kun modvilligt et ikke-jødisk hjem" (Strack/Billerbeck, *Kommentar zum Neuen Testament*, Bd. 4, Göttingen 1961³, 374).

Dette var årsagen til, at ingen af disciplene havde forkyndt evangeliet for hedninger endnu. "I deres forestilling eksisterede den skillevæg stadig, som Kristus ved sin død havde revet ned. Deres indsats havde udelukkende været rettet mod jøder, idet de opfattede ikke-jøder som værende udelukket fra evangeliets velsignelser" (Ellen White, *Mesterens Efterfølgere*, s. 76).

For også at kunne åbne døren for ikke-jøder på vid gab måtte Gud først nedbryde de fordomme, som også apostlen Peter på grund af sin opvækst var stærkt præget af. Ved hjælp af overnaturlige syner greb Gud på næsten samme tid ind over for to personer – Cornelius og Peter – for at gennembryde barrierer og føre de to sammen i et mindeværdigt møde.

Til fordybelse

For Peter var denne lektie på ingen måde behagelig. Til at begynde med bøjede han sig kun modstræbende for den guddommelige anvisning. Ved en senere anledning faldt han endda tilbage i sit oprindelige adfærdsmønster (Gal 2,11-14).

Til eftertanke

Hvornår og hvorfor er det vanskeligt for mig at gå ind på andre mennesker, der lever, tænker og tror anderledes end mig?

Hedningers omvendelse

ApG 10,34-11,18

Hvilket grundprincip var nu gået op for Peter?

Baggrund

At Cornelius og hans hus blev omvendt, var en milepæl i den urkristne menigheds historie. Sammen med sine slægtninge, sine tjenestefolk og sine venner udgjorde han grundlaget for menigheden i Cæsaræa. Beretninger om, hvad der var foregået i Cæsaræa, nåede også snart menighedens ledere i Jerusalem. De konfronterede Peter med bebrejdelser om hans utilbørlige adfærd (11,3). I sin redegørelse bekræfter Peter, at han har lært den lektie, som Gud havde givet ham ved hjælp af dugen med de rene og urene dyr (10,10-16): "Gud har vist mig, at jeg ikke skal kalde noget menneske vanhelligt eller urent" (10,28). "Synet handlede om mennesker og ikke om dyr eller mad" (Jacob Jervell, *Die Apostelgeschichte*, Göttingen 1998, 308).

Derpå kunne Peter gøre det klart for brødrene i Jerusalem, at deres hidtidige fordomme stred imod ånden i evangeliet, og at hans omgang med Cornelius og dennes familie var i overensstemmelse med Guds vilje.

Til anvendelse

"Der findes mange mennesker, der søger efter en dybere erkendelse lige som Cornelius ... Gud påvirker dem og sender dem anledninger til at komme i kontakt med sin menighed ... Gud kræver seriøse, ydmyge medarbejdere, der bringer evangeliet til de højere samfundslag. Selv de mest betydningsfulde mennesker i denne verden er ikke uden for Guds rækkevidde. Hvis hans medarbejdere ville udnytte enhver anledning og gøre deres pligt trofast og uden frygt, ville Gud også kunne omvende dannede og indflydelsesrige mennesker i betroede stillinger" (Ellen White, *Die Botschafter*, Lüneburg 2012, 89).

Apostelmødet: Argumentationen

ApG 15,1-21

Med hvilke argumenter overbeviste Peter og Jakob forsamlingen?

Baggrund

Nogle jødekrister troede at frelse kun var mulig for dem, der hørte til Guds pagtsfolk – Israels folk. Når nu også hedninger ville frelses, måtte de først blive jøder og lade sig omskære. Selv Jesus havde ikke ophævet omskærelsen.

Denne opfattelse udløste voldsomme diskussioner, så det endte med, at spørgsmålet måtte afklares på apostelmødet i Jerusalem.

Til fordybelse

Peters argument var et *bevis baseret på erfaring*. Det var Gud selv, der ved at udgyde Helligånden over Cornelius og hans hus havde vist, at hedningekristerne kunne døbes uden forudgående omskærelse og dermed kunne tilhøre Guds menighed (10,44-48).

Denne erfaring, at Gud greb ind på overnaturlig vis til gavn for de hedningekristerne, blev på gribende vis bekræftet gennem beretningerne om tegn og undere på Paulus' og Barnabas' missionsrejser.

Apostlen Jakob supplerede med et *bevis ud fra Skriften*. Under henvisning til de profetiske løfter i Gamle Testamente (se torsdagsafsnittet) dokumenterede han, at troende hedninger er indbefattet i Guds pagt med Israel, og at de også uden omskærelse er en del af Guds folk.

Således afgjordes striden om omskærelse under henvisning til erfaring med Guds ledelse og til Skriften, og på den måde blev menighedens enhed opretholdt.

Til eftertanke

Erfaringer kan tillægges for megen vægt, og Bibelen kan udlægges forkert. Hvorfor er begge dele alligevel nødvendige for at kunne finde frem til en afgørelse, der er ledt af Ånden?

Løfter om frelse for hedningerne

Amos 9,11-12
Jer 12,14-16

Hvilket løfte med henblik på andre folkeslag går igen i disse tekster?

Baggrund

I ApG 15,16-18 citerer Jakob ikke blot et passende skriftsted, men han udlægger teksten på kyndig vis. Hans hovedargument kommer fra Amos 9,11-12 og er blandt andet knyttet til Jer 12,14-16. Disse tekster forholder sig – set i gammeltestamentligt perspektiv – til fremtiden og inkluderer hedningerne i Israels frelse.

Amos 9,12 siger, at Guds navn er nævnt over hedningerne. Denne vending er et udtryk for, at også hedningerne hører til Gud. Det, som gjorde Israel speciel i forhold til alle andre folkeslag, skulle også gælde for troende hedninger. De er altså ligestillet med pagtsfolket Israel.

Jeremias 12,16 taler om, at hedningerne vil lære den rette gudstjeneste af Israels folk. Så vil de opleve frellestiden sammen med Israel.

Til fordybelse

Det har alle dage været Guds hensigt at frelse hele verden gennem Israels vidnesbyrd. Allerede Abrahams kaldelse inkluderede Guds velsignelse til alle folkeslag (1 Mos 12,1-3).

”De tydeligste udsagn vedrørende hedningerne og deres adgang til frelsen findes i profetierne. Fremtiden, hvor JHVH opfylder sine løfter til Israel, bringer også frelse til folkeslagene ... spørgsmålet om forholdet mellem Israel og de hedenske nationer blev i Gamle Testamente afklaret på to forskellige måder. Historisk kunne hedninger enkeltvis optages som proselytter, eskatologisk (med hensyn til endetiden) forventes nationernes samling at ske gennem Guds tjener eller Israels frelste” (Schnabel, a.a.O., 92 f.).

Til anvendelse

Hvad kan hjælpe mig til at læse Bibelen på en relevant måde i forhold til nutidens spørgsmål og udfordringer? Hvordan kan jeg sikre mig imod, at jeg underbygger mine fordomme med bibelciter?

Apostelmødet: Reaktionen

ApG 15,22-32

Howdan reagerede de kristne i Antiokia på apostelmødets afgørelse?

Baggrund

På apostelmødet blev det besluttet at hedningekristne ikke blev jøder og ikke behøvede at lade sig omskære. Der blev fremsat fire krav, der næsten ordret svarede til Jakobs forslag:

- at holde sig fra afgudsofre og afgudsofferkød (sml. 3 Mos 17,7)
- at holde sig fra utugt – det græske ord *porneia* indbefatter alle former for seksuelle udskjelser (sml. 3 Mos 18,6-23)
- at holde sig fra kød af kvalte dyr (sml. 3 Mos 17,15)
- at holde sig fra blod (sml. 3 Mos 17,10-12)

"Disse forskrifter står alle at læse i 3 Mos 17-18 og har altid skullet overholdes af ikke-jøder, der ville leve sammen med jøder på jødisk jord" (Stuttgarter Erklæringsbibel s. 1640). De var almindelig kendt og var ikke nogen særlig byrde for de hedningekristne.

Til anvendelse

Det er en vanskelig opgave at opretholde enhed i den kristne menighed. Hvad det angår adskiller menighedens nuværende situation sig ikke fra den, man stod i på Ny Testamentes tid.

Konklusion

Konflikten mellem jødekristne og hedningekristne kunne let have ført til, at enheden i menigheden var blevet ødelagt, hvis der ikke havde fandtes besindige apostle og ledere, der lod sig lede af Ånden for at løse konflikterne.

Spørgsmål til drøftelse

"Fordomme er tåbernes fornuft" (Voltaire).

I hvor høj grad kan der være noget om det udsagn?

"Lige børn leger bedst."

Gælder dette ordsprog også for kristne?

ApG 6,1-7

I vores menigheder findes der også mennesker fra forskellige kulturer. Hvordan tackler vi de konflikter, det medfører?

ApG 10,34-48

Hvordan fremkaldte Gud et vendepunkt i missionsarbejdet i den første jødekristne menighed? Hvad kan vi lære af det i dag?

ApG 15,13-18

Hvilken rolle bør man tillægge henholdsvis erfaringen og Bibelen, når man møder divergerende meninger?

Afsluttende
spørgsmål

Hvilke muligheder for konfliktløsning har vi i henholdsvis menigheden og kirken, når der skal tages gensidige hensyn?

Enhed i troen

"... der er ikke givet mennesker noget andet navn under himlen, som vi kan blive frelst ved" (ApG 4,12).

Hovedtanke

De grundlæggende trospunkter i den kristen-adventistiske bekendelse har en stabiliserende og integrerende virkning indad- og udadtil.

Introduktion

Troen forener. Fælles overbevisninger, værdiforestillinger og livsvaner er et stærkt bånd, der forener mennesker af forskellig herkomst, kultur og social status med hinanden. Det gælder for religiøse fællesskaber såvel som for klubber, foreninger, partier og folkeslag. Den slags overensstemmelser og fællestræk er vigtige og uundværlige for en social gruppes indre sammenhold.

Troen splitter. Det som knytter nogle sammen adskiller dem samtidig fra andre. Ingen steder er det mere tydeligt end i religionernes verden. Sunnitter, shiitter og alevitter bekæmper hinanden og andre endnu i dag med krig og blodig terror. Katolikker, ortodokse, anglikanere og protestanter har i århundreder forfulgt og fordømt hinanden. Også blandt de kristne frikirker, som normalt har taget afstand fra vold, fandtes og findes der teologiske sammenstød, splittelser og polariserende lejre, hvor der tit yppes kiv i spørgsmål om læren og livsvaner.

Troen overvinder grænser. Kan religiøse overbevisninger også have en samlende virkning udadtil? Kan kristen og konfessionel identitet praktiseres åbent og inkluderende, eller må den nødvendigvis udelukke andre?

Ved hjælp af eksempler fra nogle af Adventistkirkens grundlæggende trospunkter vil vi i denne uge udforske nogle af disse spørgsmål. Det vil vise sig, at de kan være med til at fremme kirkens indre sammenhold og spille en stabiliserende rolle, samtidig med at de udadtil kan udgøre en tiltrækkende og integrerende kraft, alt sammen bevirket af Helligånden.

En for alle

ApG 4,12
2 Kor 5,17-20
1 Joh 4,9-10

Hvad er kernen i apostlenes forkyndelse?

Baggrund

Paulus citerer et ord fra Salmernes Bog, der beskriver en værdiløs, forkastet sten, som er blevet til den retningsgivende *hovedhjørne-sten* (118,22). Han vil dermed understrege betydningen af Jesu enestående frelsergerning – Jesus den korsfæstede og opstandne frelser. *"Der er ikke givet mennesker noget andet navn under himlen, som vi kan blive frelst ved."*

Paulus ser i Jesu død en forsoningshandling, hvori Gud har forligt verden *med sig selv*. På denne måde har han *sluttet fred med den* og tilgivet (alle!) menneskene deres forseelser. Nu gælder det at forkynde dette budskab til alle, så de igen kan blive forenet med Gud og blive nye mennesker.

Johannes tager samme emne op og tolker Jesu forsoningsoffer som tegn på *Guds kærlighed til verden*. Dette bevidner også indbyggerne i Sykar efter mødet med Jesus: *"... at han i sandhed er verdens frelser"* (Joh 4,42).

Til fordybelse

Troen på Jesus Kristus som verdens frelser knytter alle kristne sammen som søskende til den ene Herre. Hvad end der måtte ligge til grund for deres forskelligheder – og dertil hører grundlæggende forskelle i forståelsen af Gud, frelse og selvforståelse – deler de troen på Jesu enestående rolle i Guds frelsesplan.

Desuden er alle mennesker fra alle tider, gennem denne eksklusive og altomfattende funktion, som skete i Kristi frelsende begivenhed, placeret i et stort og altomfattende skæbnefællesskab. Alle er fortabt og overladt til den evige død – men alle er også frelst i Kristus og inviteret til det evige liv. Derfor er evangeliet gældende for hele verden og ikke kun for den kristne menighed. På Kristi vegne råber den til medmenneskene: *"Lad jer forlige med Gud"* (2 Kor 5,20).

Til eftertanke

Hvordan praktiserer jeg mit kald som "ambassadør for Kristus".

En verdensomspændende begivenhed

Matt 24,
3-5.23-31

Åb 1,7

Titus 2,11-14

Baggrund

**Hvilken forestilling om endens tid korrigerer Jesus i sin tale?
Hvad henviser udtrykket "på skyerne" til?**

På grund af deres jødiske måde at tænke på håbede Jesu disciple på en messias-konge, som ville komme i Israel og sætte sig på Davids trone. Derfor ville Jesus gøre det klart for dem inden sin død, at hans *komme* ikke ville blive en lokal begrænset begivenhed. Som lynet oplyser himlen dagklart og tordenen ruller i alle retninger, *sådan skal også Menneskesønnens komme være*. Kristi genkomst vil være en verdensomspændende begivenhed, som omfatter endog *solen, månen og stjernerne – ja hele himlen*.

I Johannes' Åbenbaring bliver denne begivenhed udpenslet med drastiske billeder og alligevel sammenfattet i én eneste sætning: "*Se! han kommer med skyerne, og hvert øje skal se ham, også de, som har gennemboret ham*" (1,7; sml. ApG 1,11). Mens menigheden fejrer *Lammets bryllupsmåltid* (Åb 19,6-9), gør himlens fugle sig til gode med *Guds store (rettergangs-)måltid* (Åb 19,11-18). Billedernes budskab er klart: Kristi komme angår alle – troende som vantro.

Til fordybelse

Troen på Jesu genkomst knytter kristne sammen i alle generationer, regioner og bekendelser. Selv i andre religioner - buddhisme og islam - er der spor efter den. Fordi *Guds nåde er blevet åbenbaret til frelse for alle mennesker*, og de kaldes til et gudvelbehageligt liv, gælder budskabet om det vidunderlige "*håb ... og vor store Gud og frelser, Jesus Kristus, komme til syne i herlighed*" (Tit 2,11-13) hele verden.

I et interview med det tyske ugemagasin "Der Spiegel" mente filosofen Martin Heidegger i 1966: "Kun en gud kan frelse os."

Til eftertanke

"Adventist!" – er det en, der med glæde forventer Kristi nære advent (genkomst/tilsynekomst) – eller et medlem blandt syvendedags adventisterne?

En forsvarer med succes

1 Joh 2,1-2
Hebr 9,11-12.
24-28

**Hvilken funktion udfører Jesus, indtil han kommer igen?
Hvem er han forsvarer hhv. talsmand for?**

Baggrund

Første Johannesbrev henvender sig til mennesker, der har bekendt deres synd og har fået tilgivelse. De er blevet rene, vandrer i lyset og har fællesskab med Gud og hinanden (1 Joh 1). De *"holder hans bud og gør det, som behager ham"* (3,22). Trods det er de ikke syndfri og har behov for tilgivelse på ny. Derfor træder Jesus ind foran sin fader som talsmand og forsvarer for dem.

I denne sammenhæng understreger apostlen, at Jesu soningsoffer ikke kun gælder *for vores synder*, men er virksom *for hele verden*. Vil han dermed sige, at Jesu forsvar *hos Faderen* – alles fader (sml. Ef 3,14-15; 4,6) – og dermed adgangen til Gud ikke kun inkluderer dem, der allerede udtrykkeligt bekender sig til ham nu?

Ifølge Hebræerbrevet har Jesus ved sin død vundet *evig forløsning*, som han nu som *ypperstepræst* i den himmelske helligdom lader dem komme til gode, som vender sig til ham. Denne tjeneste udøver han for *Guds ansigt til gavn for os*.

Også her udvides horisonten fra de troende til *menneskene* i det hele taget. Alle skal dø engang og kommer for dommeren. Derfor er Jesu offer også i stand til at *bære eller borttage manges synder*. Tilsvarende sker hans komme for *at frelse dem, som venter på ham*.

Til fordybelse

Læren om den himmelske helligdom er et særligt teologisk emne i Adventistkirken. Det forbinder Jesu første komme i fornedrelse med hans genkomst i herlighed og understreger det uafbrudte guddommelige arbejde til fordel for de mennesker, der er til genstand for Guds frelsesvilje. I første omgang blev det forstået som ekskluderende (Kristus er kun talsmand for bekendende adventister!), men snart gik det op for dem, at døren ind til Gud står åben for alle!

Til eftertanke

Hvordan kan jeg gøre den gode nyhed om Kristus, min himmelske talsmand og forsvarer, forståelig for andre?

En velsignelse for hele menneskeheden

1 Mos 2,1-3
 Mark 2,27-28
 Luk 4,16-19

**Hvem har Gud velsignet og helliget sabbatten til?
 Hvilke mennesker rettede Jesus sin opmærksomhed imod på sabbatten?**

Baggrund

Sabbatten, der har sin rod direkte i skabelsesugen (1 Mos 2,1-3), er Guds gave til menneskeheden. I skabelsen er der 3 guddommelige faktorer, der begrundet sabbatten: Gud *hvilede* på sabbatten, han *velsignede* den, og han *helligede* den. Dette kendetegner sabbatten som Guds specielle gave, der gør det muligt for menneskene at opleve lidt himmel på jord, nyde tilværelsen og fejre Guds skaberværk.

Den måde, som Jesus fejrede sabbatten på, fremkaldte uvilje hos farisæerne og de skriftkloge, som havde tvunget denne dag ind i en mangfoldighed af forbud og således berøvet den sin oprindelige bestemmelse. Jesus derimod påpegede, at mennesket var genstand for sabbattens velsignelse: "*Sabbatten blev til for menneskets skyld.*"

I sin første prædiken i Nazareth udlagde Jesus en tekst om nådeåret, som forkynder lægedom til *fattige, fanger, blinde og undertrykte* (Es 61,1-2). I prædikener, undervisning gennem lignelser, helbredsundere og i sit liv anskueliggjorde Jesus, hvad det konkret betyder at fejre sabbat.

Til fordybelse

Er sabbatten særstof for adventister, der adskiller dem fra andre kristne, og er den en skillevæg mellem sande og falske troende – eller er den en invitation til alle om at gå ind til (*sabbats-)**hvilen*? (Matt 11,28-30; Hebr 4,9-11).

Til anvendelse

Hvad ville der ske, hvis vi adventister ikke først og fremmest i from selvoptagethed anvendte sabbatten på hvile, rekreation og samtaler med ligesindede, men fulgte Jesu eksempel ved at rette vores opmærksom mod mennesker udenfor menigheden og invitere dem til at opleve dagen sammen med os?

Til eftertanke

Hvordan kan jeg åbne min ugentlige sabbat – "Tidens palads" (Abraham Heschel) – for andre mennesker, som sammen med mig kan nyde sabbatten?

I døden er vi alle lige

1 Mos 2,7
Sl 146,4

Præd 9,5.6.10; 12,7

**Hvad gør mennesket til et levende væsen?
Hvordan beskriver Bibelen de dødes tilstand?**

Baggrund

"Uden at det kan misforstås, skal det gøres klart: Mennesket har ikke livet i sig selv eller fået det af naturens kræfter, men livsånden ('deres ånd': Sl 104,29) er givet til låns og kræves tilbage igen til dets skaber. *Ånd* betegner åndedrættet som livskraft" (SEB 11).

Ifølge Første Mosebog 2,7 *har* mennesket ingen sjæl, men det blev et *levende væsen* (v. 7 i ældre overs. for væsen: sjæl). Forestillingen om en udødelig sjæl stammer fra den græske filosofi, der skelner radikalt mellem den ikke-stoflige, uforgængelige sjæl og det materielle, forgængelige legeme.

Ifølge bibelsk forståelse går *ånden* (livsånden) tilbage til Gud, når døden indtræder, mens kroppen forgår til støv. Vores liv er som en *tåge* (andre overs.: vindpust, dampsky, luftning), "*som ses en kort tid og så svinder bort*" (Jak 4,14). (Se også Gads Bibelleksikon, L-Å, København 1998, 22). Således findes der ingen bevidsthed (tænkning, følelser, vilje, erindring) mere i døden. Alle forskelle blandt mennesker er ophævet. Døden gør alle lige.

Til fordybelse

Det nye Testamente udvider og uddyber denne synsvinkel: Døden ligner en søvn, som man vil blive vakt op af. Ligesom alle mennesker skal dø, skal alle også opstå – "*de, der har øvet det gode, for at opstå til liv, men de, der har gjort det onde, for at opstå til dom*" (Joh 5,29).

Her ender menneskenes lighed: Alle er Guds elskede skabninger og Kristus er død for alle. Han står således til rådighed for alle som deres forsvarer og tilbyder alle sin "hvile". Alle vil opstå og se ham – men kun de, der havde tillid til ham og har taget imod hans tilbud, vil blive hos ham og leve (Joh 3,16; Rom 6,23).

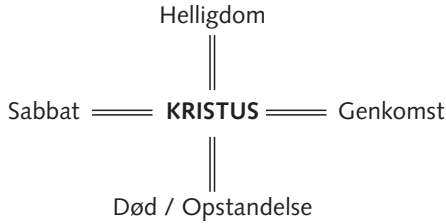
Til eftertanke

"Dødens magt er besejret. Den holdt os i et fast greb. Den, der tror på Jesus Kristus, er allerede her og nu gået over fra døden til livet" (strofe i en tysk salme) (se også Joh 5,24).

En tro, der omfatter alt og alle

Kol 2,3.9-10

Se på følgende oversigt. Hvilke relationer ser du i disse fem grundlæggende bibelske lærdomme?

Baggrund

Med de "Store Fem" (Big Five) mente storvildtjægerne tidligere bestemte dyr i Afrika. I psykologien står de for hovedfaktorerne i en personlighed. Analog til det kunne man tale om adventisternes fem hovedtrospunkter. De er forankret i Bibelen, førte til kirkens grundlæggelse, dukker delvist op i dens navn og hører til kernen i adventistisk troslære. De udfolder læren om det centrale, Jesus Kristus, som skaber, frelser og fuldender.

Til fordybelse

De "Store Fem" er et stærkt bindeled for over 20 millioner adventister verden over. Deres betydning rækker dog langt ud over Adventistkirkens grænser. De angår alle mennesker, dækker hele frelseshistoriens forløb, og omfatter, hvad der er oppe i himlen og nede på jorden.

Til eftertanke

Hvordan ytrer en sund adventistisk identitet sig? Hvilken rolle spiller adskillende og sammenknyttende aspekter hhv. distancerende og integrerende faktorer?

Resumé

Fælles overbevisninger i trosspørgsmål er vigtige for den indre enhed i menigheden. Samtidig er de en invitation til andre kristne, ja alle mennesker, til at forene sig i troen på Jesus Kristus og læren i hans ord.

Spørgsmål til drøftelse

Udgangspunkt

”Tro knytter sammen – tro splitter – tro overvinder skel.”

Hvilket udsagn passer?

Forslag: Vælg to af de følgende fire spørgsmål:

2 Kor 5,17-20

Gud har på korset forliget menneskene med sig selv – nu skal alle lade sig forlige med ham.

Hvad betyder det for vores syn på ”verden“?

Hvordan praktiserer vi kaldet som Kristi ambassadører?

Matt 24,29-31
Åb 1,7

Hvad har disse vers tilfælles?

Hvilken betydning har de for jeres tro?

1 Joh 2,1-2
Hebr 9,11-12.
24-28

Hvorfor har vi brug for en talsmand og forsvarer hos Gud, når vi allerede er frelst eller forliget?

Gælder Jesu forsvar kun ”os” (v. 24)?

Mark 2,27-28
Luk 4,16-19

Hvilken forståelse af sabbatten genspejles i disse vers?

At holde sabbat med mennesker ”derude” – Hvordan kan det praktiseres?

Fordybelse

Drøft fredagsafsnittet (skitsen).

Afslutning

Hvor inkluderende eller ekskluderende er den adventistiske identitet?

Det mest overbevisende bevis

"I skal ligne Gud som hans kære børn og vandre i kærlighed, ligesom Kristus elskede os og gav sig selv hen for os som en gave og et offer til Gud, en liflig duft" (Ef 5,1-2).

Hovedtanke

Kærlighed i praksis og enhed i menigheden trods al dens forskellighed er det overbevisende bevis på, at Jesus lever i sine efterfølgere. Introduktion

Introduktion

Foran mig kører en bil med en synlig mærkat, der viser en fisk. Bilsten er altså kristen! Hans kørestil får mig godt nok til at tvivle. Mon ejeren har lånt sin bil ud til en ikke-troende? Eller er der overhovedet noget, der hedder en kristen kørestil? Er alle ikke nødt til at bruge albuerne i vores hektiske samfund? Findes der entydige kendetegn på, om man er kristen?

Fra kemiundervisningen ved jeg, at man ved hjælp af lakmuspapir kan bestemme en væskes pH-værdi. Er den sur, bliver papiret rødt – er den basisk, bliver det blå. Det ville slet ikke være så dårligt med sådan en lakmusprøve for det at være en kristen.

Men findes der en bestemt adfærd som tegn på, at man er kristen? For eksempel regelmæssig kirkegang, konsekvent helligholdelse af sabbatten, principfasthed i kostvalg, afholdenhed fra alkohol og tobak og den slags? Sådanne emner tales der med rette om inden dåben, da det jo ikke blot drejer sig om den rette lære for en kristen, men især om den praktiske livsførelse.

Her vil det være på sin plads med en advarsel. Luther skrev: "Du bør nok finde en mand, der opfører sig som en levende hellig ... men jeg siger dig: hvis du vil afsløre hans sande jeg, så må du ikke se på den slags ydre ting, som en skurk lige så vel kan fremvise" (*Luther Deutsch*, Hg. Kurt Aland, Band 8, Göttingen 1983, 331).

Hvorpå kan man således utvetydigt genkende en kristen? Det er det spørgsmål, vi vil søge svar på i denne uge.

Kristus, vor fred

Ef 2,13-20

**Hvad menes der med den fred, som Paulus her omtaler?
Hvad betyder det for et hvilket som helst menneske – uanset
herkomst?**

Baggrund

Det, Paulus i denne tekst bringer på bane, er jødernes og hedningernes forskellige position i forhold til Gud – før korset. Han gør det for at tydeliggøre den omfattende forsoningsproces.

Gud var kommet særlig tæt på jøderne, sit udvalgte folk. Han havde betroet dem sin vilje i form af loven, mens hedningerne var langt fra Gud og ikke kendte til hans vilje.

Men så døde Jesus for os på korset og udvirkede dermed syndernes forladelse for alle mennesker – ikke ved overholdelse af loven, men som en nådens gave. Derved blev lovens anklagende magt elimineret. Selv ikke-jøderne havde formålet at overholde loven. Siden den tid er alle mennesker ligestillet under nåden. Jødernes oprindelige fordel mistede således sin betydning (sml. Rom 3,1.9).

På den måde har den guddommelige retfærdighedshandling ført til en dobbelt forsoning. Mennesket blev forliget med Gud, og samtidig sker der en forsoning mellem mennesker af vidt forskellig herkomst. Jesus blev den personificerede fred.

Til fordybelse

Med dette tema opmuntrer Paulus mennesker på begge sider. På den ene side taler han til mennesker, der føler sig forfordelt. Dem viser han, at Gud også elsker dem uden forbehold. De andre lever med den overbevisning, at de er noget bedre. De hører nu det gode budskab, at Gud også har taget imod dem udelukkende på grund af sin store nåde.

Til eftertanke

Har adventister en fordel eller privilegier i forhold til andre? Hvilken indflydelse har mit svar på mit forhold til mine medmennesker?

Enhed i mangfoldigheden

Gal 3,26-28

Hvilke forskelle bliver ubetydelige på grund af troen på Kristus?

Baggrund

Ved at bruge billedet om familien forstærker Paulus her tanken om en ny dimension ved fællesskabet. Da Jesus er Guds søn, og mange forskellige mennesker ved troen er blevet hans søskende, bliver de også alle Guds børn.

Man bliver optaget i denne familie ved dåben. Ved den har vi iklædt os Kristus og lever i ham. Allerede i brevet til romerne skriver Paulus, at vi i dåben bliver taget med i hans død og opstandelse, altså i det guddommelige liv (Rom 6,3-4).

Vers 28 gør det klart, at Guds familie er sammensat af mange forskellige mennesker. Der er ingen, der er udelukket, det være sig på grund af herkomst (jøde - græker), status (slave - fri) eller køn (mand - kvinde). Disse forskelle er i lyset af Guds nåde uden betydning.

Til fordybelse

Da Jesus udvalgte sine tolv disciple, bestemte han sig for vidt forskellige personligheder og temperamenter. Som Guds søn, der kendte menneskers hjerter, kunne han nemt have sammensat en homogen gruppe. Men han ønskede åbenbart forskellige mennesker, fordi de skulle repræsentere mangfoldigheden i Guds familie.

Til eftertanke

Når man oplever adventistmenigheder i forskellige dele af verden, møder man mange ligheder, men også store forskelle. Hvor bred må kløften være? Hvor begynder faren for at miste kristen eller adventistisk identitet? Hvor burde man endda snarere fremme de kulturelle forskelle?

Gud skaber nye mennesker

2 Kor 5,17-21

Hvilke skridt har Gud taget for at skaffe forsoning?

Baggrund

Paulus taler her ikke blot om mennesker, der med deres viden tror på Kristus, altså bekender en tro ud fra det, de har lært. Han taler derimod om mennesker, *der er i Kristus*, som altså befinder sig i et nært fællesskab med ham. De er allerede *en ny skabning*.

Som forudsætning for denne nyskabelse nævner Paulus forsoningen mellem verden og Gud gennem hans søn Jesus Kristus. Den sker, fordi Jesus træder i stedet for os. Gud ser på os, som om han så sin syndfri søn.

Til fordybelse

For forsonede mennesker har det konkrete følger. De oplever en ny virkelighed midt i en ufuldkommen verden, der kan opfattes som forsmag på evigheden. Jesus lever allerede her og nu i dem et liv præget af kærlighed i stedet for af synd. Fordi dette sker midt i den syndige verden, bliver disse mennesker repræsentanter for Kristus i mødet med deres medmennesker. De bliver til forkyndere af forsoning. Det er Gud selv, der gennem dem formaner verden: lad jer forlige med Gud!

Til anvendelse

Forsonede mennesker, der lever i et personligt forhold til Jesus, vil – som Åndens frugt – have en ændret livsførelse (sml. Gal 5,16-23).
Til eftertanke
Hvad betyder det for mig at være kristen? Hvordan oplever jeg, at jeg er blevet en ny skabning på grund af forligelsen med Gud? Hvad betyder det for mig, at jeg kender budskabet om forsoning? Hvilke erfaringer har jeg gjort med Jesus på dette område?

Gud forandrer ens indstilling

Ef 4,25-5,2

Hvad beskriver Paulus som forudsætning for en ændring i måden at være sammen på?

Baggrund

I vers 25 benytter Paulus ordet *derfor*, efter at han i det foregående har formanet de troende til at iføre sig *det nye menneske*, der er *skabt i Guds billede* (4,24). Dermed understreger Paulus 2 Kor 5,17, som siger, at vi er blevet en ny skabning i Kristus. Derefter forklarer han, hvilke konsekvenser det har, nemlig en ny og anderledes måde at omgås hinanden på.

Her drejer det sig om livets praktiske emner som ærlighed, hvordan man omgås vrede, forholdet til ejendom, hvordan man omgås nødlidende, løs snak, og hvordan man kontrollerer negative følelser. Forsønde mennesker omgås hinanden på en anden måde end andre.

Ved første øjekast ligner det bare en instruks vedrørende adfærd. Men det egentlige fundament nævner Paulus, når han taler om at *vandre i kærlighed* efter Kristi forbillede (Ef 4,32-5,2). Det drejer sig ikke om at øve sig i enkeltstående adfærdsmønstre, men om en indstilling, som Paulus senere omtaler som *lysets frugt* (5,9). Denne nye adfærd er en "naturlig" følge af troen.

Til fordybelse

I 1902 skrev Ellen White: "Det, som Kristus var, mens han var her på jorden, bør enhver kristen være. Han er vort forbillede, ikke bare hans pletfri renhed, men også hans tålmodighed, mildhed og hans tiltrækkende væsen" (*Signs of the Times* 16. 07. 1902). Paulus skriver i Fil 2,5, at vi skal have samme sindelag, som var i Kristus Jesus.

Til eftertanke

I hvilken grad kan jeg se et sådant sindelag i mit liv, og hvilke konsekvenser har det for den måde, jeg tænker og handler på?

Det er i orden at have forskellige meninger

Rom 14,1-6

Hvad er Paulus' råd i forhold til at omgås forskellige synspunkter?

Baggrund

Her tager Paulus stilling til forskellige synspunkter og meninger i menigheden. Det drejede sig dengang om livsstilsspørgsmål. Der var nogle, der havde opgraderet den slags spørgsmål til at være tros- spørgsmål og mente, de burde afklares ud fra deres forståelse. Paulus kommer med nogle principielle udsagn:

- *Lad være med at skændes om meninger:* I den slags spørgsmål må enhver følge sin egen indsigt og samvittighed.
- Om man bliver antaget af Gud afhænger ikke af ens holdning til den slags emner.
- Ingen har ret til at dømme en anden herres tjener og bestemme, hvordan han skal opføre sig.
- Menigheden skal praktisere sandt fællesskab på trods af forskellige opfattelser.
- Paulus opfordrer *de stærke* til at være hensynsfulde og holde sig lidt tilbage i kærlig respekt for *de svage*.
- Også den, der tænker anderledes, handler under ansvar over for Gud.

Til fordybelse

Paulus finder det ikke nødvendigt at finde ens svar på alle spørgsmål. Det, der er afgørende, er omsorgsfuld omgang med hinanden på trods af divergerende meninger.

Til eftertanke

Hvilke af mine synspunkter adskiller sig fra mine trossøskendes? Drejer det sig om væsentlige, principielle spørgsmål eller bare om meninger, der ikke kræver enighed? Hvordan kan man kende forskel på de to ting?

Gud er kærlighed

Joh 13,34-35

Hvad bør være tydeligt, og hvad kan andre se, når de iagttager kristnes måde at omgås hinanden på?

Selv om Jesus omtaler næstekærlighedsbuddet som *nyt*, er der ikke tale om et supplement til de ti bud. Allerede Matthæus understreger, at Jesus anser kærlighed som fundament eller som opfyldelse af loven (Matt 22,37-40). Det nye i buddet er, at vi skal elske hinanden, fordi Jesus har elsket os.

Det græske ord *som* betyder ikke bare, at noget sammenlignes, men er også et udtryk for, at det er Jesus, der på grund af sin kærlighed har skaffet forudsætningen for disciplenes kærlighed.

På grund af Jesu kærlighed er disciplenes kærlighed overhovedet mulig. Derfor kan Jesu vedvarende kærlige virke ses i disciplenes indbyrdes kærlighed.

Til anvendelse

Hvis en menighed forkynder den fuldkomne sandhed, men ikke omgås med kærlighed, vil forkyndelsen være uden virkning, fordi den er i modstrid med virkeligheden. Hvis en menighed derimod udstråler kærlighed, venlighed og mildhed, er dette den mest kraftfulde evangelisering og det mest overbevisende bevis på, at Gud lever og virker i menigheden.

Konklusion

Da Gud har forliget sig med os af nåde, står vi alle på lige fod over for ham som hans børn. Traditioner og samfundsmæssige forskelle spiller ingen rolle. Jesus har skabt fred mellem mennesker og Gud og fred mennesker imellem.

Spørgsmål til drøftelse

Indledende
spørgsmål

Mahatma Ghandi blev engang spurgt af nogle kristne missionærer, hvad de skulle gøre for at få hinduer til at tro på budskabet om Jesus. Hans svar: "Tænk på rosens hemmelighed. Alle kan lide den, fordi den dufter. De er altså nødt til at dufte, mine herrer!"

Hvilken duft udgår der fra kristne/adventister?

Joh 13,34-35

Kan man sige, at det at være kristen udelukkende handler om kærlighed?

Har man i givet fald så opfyldt et minimum eller et maksimum af Guds vilje? Begrund jeres svar!

Gal 3,28

Hvilken praktisk relevans har det, at disse forskelle er blevet betydningsløse?

Rom 14,1-6

I forbindelse med hvilke emner er der – efter jeres mening – ikke behov for at tænke ens, uden at det går ud over enheden i menigheden?

Afsluttende
spørgsmål

Hvilke forslag har I til, hvordan omsorgen kan styrkes i vores menighed?

"Sådan er forligelse... "

"... og tilgiv hinanden, ligesom Gud har tilgivet jer i Kristus"
(Ef 4,32).

Hovedtanke

Evangeliet fornyer relationer

Introduktion

Den senere nazi-jæger, Simon Wiesenthal, skulle i 1942 arbejde på et lazaret. En dag kom der en sygeplejerske og spurgte ham, om han var jøde. Det bekræftede han og blev derpå fulgt hen til en ung SS-mand, som lå for døden.

"En helt ung mand, der var fra et katolsk hjem, som havde myrdet børn og voksne, kunne ikke forlige sig med det. Derfor bad han denne jøde – stedfortrædende – om tilgivelse for at kunne dø i fred. Simon Wiesenthal ... var af den overbevisning, at han ikke havde ret til at tale på de dødes vegne og derfor ikke kunne tilgive ham. Senere har han ... spurgt mange mennesker: 'Hvordan ville du have handlet i denne situation? Hvad ville du have gjort? Ville du have tilgivet?' En stor del af de adspurgte udtalte helt klart, at de ligesom Simon Wiesenthal i hans situation ikke ville have tilgivet, fordi de ikke havde været SS-mandens ofre."

Men det er ikke hele historien. I sommeren 1945 kørte Simon Wiesenthal "til denne drengs mor i nærheden af Koblenz. Han sad i hendes hjem, overfor hende, en totalt opløst gammel kone – hendes eneste dreng var død, og som havde været sådan et dejligt barn. Moderen talte i denne time meget om sin søn – kun godt. Simon Wiesenthal kunne ikke bringe det over sit hjerte at fortælle hende sandheden. Han tav derfor om den. Og det anser jeg for en slags forligelse" (Dorothee Sölle, "Versöhnung setzt Gott und den Menschen in Bewegung", in: Karin Finsterbusch/Helmut A. Müller (udg.), *Das kann ich die nie verzeihen!?*, Göttingen 1999, 34 f.).

Hvordan havde du handlet i denne situation?

At dømme anderledes

2 Kor 5,16-21

Hvad betyder det at kende nogen "rent menneskeligt" eller "efter kødet" (1948-overs.)?

Baggrund

Jesu efterfølgere *bedømmer ... ingen mere efter ren menneskelig målestok* (Hfa). Grunden til det er Jesus Kristus. I ham har Gud *forliget verden med sig selv*. Han har gjort sin søn *til synd for os*, så fjendskabet bliver overvundet og forvandlet til fællesskab. Det har han dog ikke kun gjort for de troende, men for alle. I Kristus har han forliget verden med sig selv.

Til anvendelse

"Gud tilregner os ikke vores overtrædelser. Vi ... gør det til gengæld anderledes. Vi tilregner. Vi remser op. Og det sker ikke sjældent, at vi afregner med nogen, om det så bare er i tankerne. Når vi foretager disse forskellige 'regnearter', har vi altid andre mennesker for øje. Mennesker, om hvem vi mener, der har gjort os noget. Mennesker, som vi synes er en prøvelse eller fornemmer som en udfordring, fordi de åbenbart indsnævrer vores eget råderum i livet. Fordi de stiller sig i vejen, eller fordi de ud over al rimelighed gør krav på vores tid, kræfter og opmærksomhed. Fordi de altså hele tiden kommer på tværs ...

Men Gud tilregner ikke overtrædelse. Det er den basiserfaring Paulus har gjort med sin Gud. Og gennem Paulus er denne erfaring blevet til omdrejnings- og holdepunkt for den kristne. Efter denne erfaring kan man konkludere, at kristne er sat til at være signaler for en forliget verden, der igen tillader råderum for den menneskelige side af mennesket, råderum, der levner plads for, at livet kan udfolde sig spraglet og farverigt ...

Vi er alle ... mennesker, der skyder skylden på hinanden. Forligelsens tjeneste begynder med, at vi lader os selv forlige med Gud, så vi ikke behøver at kaste skylden på andre mennesker, og vi dernæst kan opmuntre andre mennesker til at forlige sig med Gud" (uddrag af en prædiken i den evangeliske studentermenighed i Tübingen, sommersemesteret 1981).

Ny respekt

ApG 15,36-39
2 Tim 4,11

Hvorfra stammede Johannes Markus (sml ApG 12,12)?

Baggrund

Efter at Paulus og Barnabas i nogen tid har prædiket og lært i Antiochia, foreslår Paulus sin kampfælle at besøge de menigheder, der blev grundlagt på den første missionsrejse. Det er Barnabas indforstået med, men vil dog igen tage Johannes Markus med, som ifølge Kol 4,10 er hans fætter. Markus havde understøttet dem i begyndelsen af deres første missionsrejse (ApG 13,5), men forlod dem så og vendte tilbage til Jerusalem (13,13). Paulus afviser Barnabas' forslag. Det førte til bitter uenighed, og som følge deraf skiltes deres veje.

Mange år senere er der i andet brev til Timotheus tale om, at han skal have Markus med, for han var *til god hjælp i tjenesten*. Med tjeneste er der ikke tale om personlig tjeneste, men evangeliets forkyndelse (sml 4,5: *...gør din gerning som evangelist og fuldfør din tjeneste*).

Til fordybelse

Apostlenes Gerninger tier om årsagen til, at Markus har forladt Paulus og Barnabas og er vendt tilbage til Jerusalem. Nogle tolker det derhen, at han havde betænkeligheder angående indholdet i Paulus' forkyndelse. Skulle det stå til troende, er den korte bemærkning i det andet brev til Timotheus desto vigtigere. Den viser, at forbehold kan overvindes og gøre selv et samarbejde muligt på ny.

Til anvendelse

"I god forståelse arbejder vi sammen med alle organisationer og foreninger, der tager sig af at lindre menneskelig nød og ophøjer Kristus i verden." (Kilde: Besluttet den 15. april 1997 af SDA's Generalkonferences stående udvalg, *Redegørelser, retningslinjer og andre dokumenter*, Lüneburg 1998, 115).

Om at undgå persondyrkelse

1 Kor 3,5-8

"Hvad er da Apollos? Og hvad er Paulus?"

Baggrund

I Korinth herskede der *misundelse og splid*. Man lever *ret og slet som mennesker*. Det viser sig i, at *"én siger: Jeg hører til Paulus, og en anden: Jeg hører til Apollos"* (1 Kor 3,3-4). Derpå beskæftiger Paulus sig med spørgsmålet, hvilken betydning åndelige ledere har for menigheden, og hvilken de ikke har. De er blot *tjenere*. Det fører ikke til noget at beråbe sig dem.

Nok er korintherne kommet til tro på Kristus ved Apollos og Paulus' tjeneste. For at ingen skal misforstå det som deres egen succes og sætter sig selv i centrum, føjer Paulus til, at begge apostle har udført deres tjeneste, *som den er blevet givet dem af Gud*. Nok har Paulus *plantet* (altså grundlagt menigheden) og Apollos har *vandet* – men menighedens vækst *er givet af Gud*. Derfor kommer det ikke an på den, der *planter* eller *vander*. De er ét. Afgørende er, at *det er Gud, som giver vækst*.

Til fordybelse

2017 var Luther-år. Men statusopgørelsen er noget blandet. Nu prøver man at lære af det. Et forslag lyder: "Mere mod til persondyrkelse!", hvormed menes, at man skal sætte personen Martin Luther i stærkere fokus.

Selvom det ville være lovende: Jesu Kristi kirke kan ikke gå den vej. Dens ledere må ikke selv sætte sig i rampelyset. Omvendt må heller ikke "det almene kirkefolk" begå den fejl at sætte deres ledere på en piedestal for at gøre dem til målestok i alle ting.

Til eftertanke

Peter Ustinov udtalte angående persondyrkelsen i Sovjetunionen: "Det er vel sådan set det eneste land som navngiver skibe, gader, bilfabrikker og hele byer efter nulevende mennesker. Derfor skal disse navne jo også ændres så hyppigt."

At tage til sig som broder

Paulus' Brev
til Filemon

Hvorfor skal Filemon atter tage Onesimus til sig?

Baggrund

Dette korte brev anskueliggør, hvordan evangeliet anvendes i praksis. Onesimus, der tjente Filemon som slave i huset, var flygtet og havde stjålet fra sin herre – formodentligt for at finansiere sin flugt. Men så kom han til tro på Jesus Kristus gennem Paulus.

Bortløbne slaver trues med høje straffe. Gælder det også nu? Eller har den fælles tro på Jesus Kristus forandret noget mellem Filemon og Onesimus?

Efter hilsnen i indledningen (1-3), taksigelsen og forbønnen (4-7), hvor der lægges vægt på den fælles tro, lægger Paulus et godt ord ind for Onesimus.

- I første omgang lægger han vægt på, at han ikke gør brug af sin autoritet som apostel. Han vil som *gammel Paulus og nu også Kristi Jesu fange* bede Filemon om noget – på grund af *Onesimus, mit barn*, som *tidligere ikke var til gavn* for Filemon, men som nu er *til gavn både for dig og mig* (8-11).

- Han beder om, at Filemon vil tage imod Onesimus (17). Før han udtaler denne bøn, fremhæver han, hvor højt han sætter Onesimus. Han ønsker sig, at Onesimus skal tjene ham i fangenskab i stedet for Filemon, men ville ikke beslutte noget uden Filemons samtykke (12-14). Desuden fremhæver han, at Onesimus' flugt måske havde en dybere mening – nemlig den, at Filemon får ham *tilbage for altid som en kær broder* (15-16).

- Paulus ved, at der muligvis står noget i vejen for den tilgivende modtagelse – at han har skadet sin herre. For at skaffe den hindring af vejen tilbyder Paulus at betale af egen lomme, hvad Onesimus skylder eller har gjort af uret – ganske vist føjer han til, at Filemon selv står i gæld til ham, fordi han er kommet til tro ved ham (18-19). Derfor er han optimist, fordi Filemon vil opfylde hans bøn (20-21), og hilser ham på det hjerteligste (23-25).

Paulus viser sig som dreven mægler og brobygger.

At vinde den anden

Matt 18,15-17

Hvad er målet for en irettesættelse?

Til anvendelse

"Det største problem ved at håndtere korrigerende sjælesorg i menigheden ligger ... ikke i behandlingen af det aktuelle tilfælde, men i den manglende eller fejlagtige forståelse blandt menighedsmedlemmer og alt for ofte også hos præsterne af den bibelske opgave i korrigerende sjælesorg. Jeg har mødt mennesker, der efter fx et traumatisk forlist ægteskab har været udsat for endnu en traumatisk oplevelse ved den efterfølgende fremgangsmåde for 'menighedstugt' ...

Evangeliets mål er genoprettelse af orden, så man kan leve efter Guds vilje. Det er nok rigtigt, men ofte drages der forkerte konklusioner: Ved at genoprette orden kan livet reddes eller sikres. Denne omvendte konklusion er en skæbnesvanger vildfarelse. Selvom menneskerne holder alle Guds love, kan de hverken redde eller sikre livet, hverken deres eget liv eller menighedens. Det er netop ikke muligt 'ved lovgerninger' (Gal 2,16) ... Det er alene 'Guds nådegave'.

Kun den, der har erkendt sin egen uformåenhed og utilstrækkelighed og glæder sig over Kristi tilgivelse, vil omgås lov og orden på den rette måde. For kun den, der oplever sig selv som benådet, vil også være barmhjertig. 'Derfor, da vi har denne tjeneste, som vi har fået af barmhjertighed ... forfalsker vi heller ikke Guds ord, men bringer sandheden for dagen og anbefaler således os selv til ethvert menneskes samvittighed, for Guds øjne' (2 Kor 4, 1.2b). Menigheden heles ikke ved, at den bliver ordnet, men kun en menighed, der har erfaret frelsen, vil ordne sig rigtigt" (Lothar Wilhelm, "Biblische Grundlagen zur Handhabung korrigerender Seelsorge nach der Gemeindeordnung", goo.gl/R6RuXX, 22.10.2017).

At tilgive hinanden

Kol 3,12-17

Hvad kalder Paulus de kristne i Kolossæ?

Baggrund

Hvilke konsekvenser har det at høre Kristus til? Det betyder at "aflægge" noget gammelt (Kol 3,8-9) og "iføre" sig noget nyt. Det nye, som Jesu efterfølgere skal iføre sig, er egenskaber og adfærd, der svarer til evangeliet. Hertil hører også tilgivelsen. Her bliver sammenhængen mellem evangeliet og den kristnes handling særlig tydelig: *som Herren tilgav jer, skal I også gøre!*

Men det vigtigste er at "iføre" sig kærligheden, fordi det er den, der knytter menighedens medlemmer fuldstændig sammen. Desuden skal *Kristi fred*, som de ikke er kaldt til enkeltvis, men som *Iemmer på et legeme*, herske i den. Det sker, når de underviser og formaner hinanden og lovpriser Gud i fællesskab.

Til fordybelse

I mødet mennesker imellem virker "fortsat kærligheden, der strømmer fra Gud via Kristus (v 14) til menneskene. Derfor kan også kun Kristi fred, ... den objektivt frembragte frelse, sætte prioriteringen på rette vis, nemlig at det sårbare, efter kærlighed sukkende menneske kommer i første række, før alle krav om det, der tilkom én med rette (v 13). Gudstjenesten er derfor det sted, hvor den ophøjede gennem sit ord bliver levende og får mennesker til at synge og takke ham (v 16 f.), og hvor Guds nærvær igen og igen manifesterer sig og i menneskene bliver til en kilde for nærvær for andre mennesker" (Eduard Schweizer, *Der Brief an die Kolosser*, Neukirchen-Vluyn 1989, 158).

Resumé

Hvor Kristus hersker, er mennesker ydmyge, parate til at tilgive, åbne for kritik, samarbejdsvillige osv. – og går langt ud over det sædvanlige.

Spørgsmål til drøftelse

Udgangspunkt

"Tilgivelse er aldrig forgæves" (Peter Schuhmacher).

Hvad tænker I om det?

Supplerende
spørgsmål

Hvad hindrer mennesker i at tilgive deres medmennesker?

Hvad hindrer kristne i at tilgive hinanden?

2 Kor 5,16

Jesu efterfølgere bedømmer ingen rent menneskeligt.

Men hvordan så?

Matt 18,15-17

Hvilke erfaringer har I gjort med "korrigerende sjælesorg"?

"Kun den, der har erkendt sin egen uformåenhed og utilstrækkelighed og glæder sig over Kristi tilgivelse, vil omgås lov og orden på den rette måde" (se torsdagsafsnittet).

Passer det – og hvad betyder det i praksis?

Kol 3,12-17

I hvilket omfang har gudstjenesten betydning for oplevelsen af tilgivelse?

At være ét i tilbedelse

"De holdt fast ved apostlenes lære og fællesskabet, ved brødets brydelse og ved bønnerne" (ApG 2,42).

Hovedtanke

Tilbedelse retter blikket helt og holdent mod Frelseren og holder fast ved ham alene.

Introduktion

Relationer søskende imellem er sjældent fri for konflikter. Årsagen kan være sårede følelser i barndommen. Børn vil elskes lige højt af deres forældre. Selv om de fleste forældre er meget opmærksomme på at dele sol og vind lige, lykkes det som oftest ikke for dem i praksis. Deres følelser over for børnene har for mange facetter og ændrer sig. Således opstår der jalousi og en form for konkurrence – adfærdsmønstre, der tit fortsætter helt ind i voksenlivet.

Hvis man på et tidspunkt selv bliver mor eller far, kan man bedre forstå sine egne forældre. Så er der en chance for at reflektere over de gamle konfliktmønstre og ændre opfattelse af sine søskende og indtage en forsonende holdning over for dem. Man kan prøve på at huske tilbage og komme i tanker om, i hvilke livsfaser man selv fik del i forældrenes kærlighed og omsorg. Når man bliver ældre, bør man – i stedet for at udkæmpe stridigheder med rod i barndommen og ungdommen – hellere blive bevidst om, hvor værdifuld den anden er.

Selv om vi tror, at vores himmelske far elsker alle sine børn lige højt og skænker dem lige megen godhed og nåde, er det tit vanskeligt for os at indtage en forsonende indstilling til hinanden. Forskellige traditioner, divergerende skriftsyn, presset fra det omgivende samfund med alle de konflikter, det indebærer såvel som personlige problemer, der udøves af tro, gør det svært for os. Der findes dog en mulighed for at lade alt det ligge, nemlig den, at man holder op med at fokusere på den anden, fordi ens blik udelukkende rettes mod Frelseren – i tilbedelsen.

Tilbedelsens væsen

Sl 29,2
Matt 2,11; 28,9.17
Åb 4,8.11

Hvordan kommer tilbedelsens væsen til udtryk i disse skriftsteder?

Baggrund

Det græske ord for tilbedelse betyder "falde ned for, gøre knæfald for, beundre". Udover knæfaldet som ydre handling, står det også for en indre holdning af ærbødighed og ydmyghed, som indebærer at bøje sig under den persons vilje, der tilbedes. I antikken blev det også anvendt i forbindelse med forgudelse af herskeren og i den romerske kejserkult. I Ny Testamente benyttes det udelukkende om tilbedelse af Gud og af Jesus Kristus.

Tilbedelse er det konkrete udtryk for ens tro på Jesus som frelser (Joh 9,38). Idet man tilbeder ham, anerkender man ham som hele verdens herre og som herre i ens eget liv. Tilbedelsen gælder den opstandne og ophøjede Kristus, der har givet sit liv, så verden kunne leve. I bønner underlægger mennesket sig Guds virkelighed og kald.

Til fordybelse

"Bøn er et udtryk for en levende og personlig relation til Gud og til Jesus Kristus, og den udfolder netop derigennem sin kraft og sin velsignelse. Mennesket står ikke længere alene over for sig selv, livet, verden og dens magter, men det ved, at Faderen står bag alt, og det kender ham, som Jesus har åbenbaret, og føler sig fuldstændig tryk" (*Theologisches Begriffslexikon zum NT*, Wuppertal 1967, 433).

Til anvendelse

Den knælende tilbedelse i bibelske tekster var et udtryk for de samfundsmæssige normer på den tid. Nu til dags udtrykkes ærbødighed på andre måder – uden underdanigt knæfald. Derfor kan man ikke nødvendigvis aflæse menneskers inderste indstilling, når de tilbeder Gud. Det er ikke sikkert, man bøjer hovedet, knæler eller sænker blikket.

Til eftertanke

Hvad vil det sige – for mig – at tilbede Gud?

Afsporet tilbedelse

Matt 4,8-9
Dan 3,8-18
Åb 13,11-15

Hvad er det, der gang på gang fører menneskers tilbedelse på afveje?

Baggrund

Fristelserne skal overtale Jesus til at indfri sit folks messianske forventninger. Israel drømte om en særstilling blandt folkeslagene og deres rigdomme (sml. Es 60 og 61). Satan tilbyder at virkeliggøre disse forventninger. Idet han vender op og ned på de faktiske forhold, forlanger han tilbedelse, hvorved han viser, at han er Guds store modstander, der er ude på at rive alt det til sig, som alene tilkommer Gud.

Billedstøtten i Dura-dalen (Dan 3) er tegn på en afguds verdensherredømme, en afgud, der kræver hyldest fra alle sider. Ved at sværte jøderne til vil de kaldæiske mænd tvinge dem væk fra deres indflydelsesrige embeder.

Borgerne i den romerske provins Asia var forpligtede til at hylde Roms guder og den romerske kejser. Sådan oplever Johannes det. Hele samfundets sociale liv (folkefester, dyster i provinserne, festmåltider og processioner) var gennemsyret af kejserkulten. I Efesus stod der en syv meter høj statue, som var et "billede" af kejser Domitian. Johannes' Åbenbaring beskriver Rom med dens overdrevne religiøse krav og opræden som dæmonisk (Åb 13).

Til fordybelse

"Du må ikke have andre guder end mig. Det betyder: Du skal udelukkende have mig som din Gud ... En 'gud' er en, man har positive forventninger til, og en, man kan ty til i enhver vanskelig situation. 'At have en gud' betyder altså simpelt hen uforbeholdent at stole på den og tro på den. Som jeg ofte har sagt: Det er alene troen og tilliden, der kommer fra hjertet, der gør noget til enten en gud eller en afgud. Så det er altså det, dit hjerte hænger ved, og som du stoler på, der egentlig er din gud" (Martin Luther, Den Store Katekismus).

"Du alene er hellig!"

Åb 5,8-13;
14,6-9; 15,4; 22,8

Hvordan begrunder Johannes' Åbenbaring, at det alene er Gud og Kristus, der er værdige til at blive tilbedt?

Baggrund

Det var syv menigheder i den romerske provins Lilleasien, der var de direkte modtagere af Johannes' Åbenbaring. Myndighederne i provinsen var ivrige efter at fremme kejserkulten. Kejser Domitian forlangte, at man skulle tiltale ham som "Herre og Gud", "Hil dig, verdens Herre", "Du, der ikke kan besejres", "Hvem kan måle sig med dig?", "Du alene", "Han er værdig til at tage riget", "Herrernes Herre", "Alle tings Gud", "Herre fra evighed og til evighed". Den slags talekor i forbindelse med kejserkulten findes der vidnesbyrd om (Adolf Pohl, *Offenbarung*, Berlin 1972, Bd. 1, 18).

Som direkte svar på disse forhold åbner Ånden en "dør" for menigheden (4,1), hvorigennem det bliver tydeligt, hvor sand tilbedelse finder sted, og hvem der er den eneste, der har krav på sand tilbedelse.

Da åbenbaringen udelukkende opfordrer til at tilbede Gud og Kristus, kan det ikke undre, at ordet "tilbedelse" forekommer hyppigt i denne bog.

Til fordybelse

Pres og tvang i forbindelse med tilbedelse af magthavere eller guder har man altid kendt til, og sådan vil det nok fortsætte indtil verdens ende. Nu om stunder kan man opleve det de steder, hvor kristne forfølges på grund af deres tro – for eksempel i Nordkorea og i visse områder, hvor islam er fremherskende. Kristne står til hver en tid med den udfordring at stå ved deres tro. For Åbenbaringen findes der kun ét svar: "*Vær tro til døden, og jeg vil give dig livets sejrskrans*" (Åb 2,10).

Til eftertanke

Til eftertanke

"Du, hvis navn er helligt, dig tilbeder vi, du evige Gud.
Du, der er Herre over livet, dig priser vi, o Gud.
Fordi du er vor fader, tør vi håbe her på jorden.
Og fordi du elsker os som dine børn, holdes himlen åben for os."
(Tysk salme)

Tilbedelse – en livsholdning

Joh 14,15; 15,10-12
ApG 1,14; 2,42.46

På hvilken måde er tilbedelse mere end en bøn?

Baggrund

Troen på Kristus er ikke kun et spørgsmål om ord, der giver udtryk for tilbedelse. Jesus har skænket sine disciple al sin kærlighed. Den kærlighed skal de blive i. Det kan de kun ved at leve op til hans krav og holde hans bud og alt, hvad han har lært dem om efterfølgelse. Men frem for alt skal de elske hinanden, som Jesus har elsket dem. Det er hans kærlighed, der er målestok for brødrenes indbyrdes kærlighed. Uden den bliver tilbedelse blot et fromt komediespil.

Når Lukas beskriver de nyomvendtes liv, ønsker han at vise dem som forbillede for andre. De troende bliver undervist i det, som er overleveret fra Jesus, og de øver sig i et liv i fællesskab. Som følge af deres glæde og taknemlighed over frelsen spiser de sammen i hjemmene og beder sammen. Tilbedelsen flytter så at sige fra offentligheden i templet til de private hjem.

Til fordybelse

Sabbatten er meget velegnet til at øve sig i og holde fast i, at tilbedelsen bliver en livsholdning. For på denne dag skal den troende glæde sig over Guds velgerninger og juble over, at Gud har åbenbaret sin kærlighed i Kristus og har udvalgt og frelst os. Det er denne holdning, Salmernes Bog 92 - der er en "Sang på sabbatsdagen" – indledes med: "*Du har glædet mig ved din gerning, Herre, jeg jubler over dine hænders værk*" (v.5). Det, mennesker gør på sabbatten, vil også præge de øvrige dage.

Sådan set hjælper sabbatten også til at undgå falsk tilbedelse. "Den udfordrer mænd og kvinder til ikke at tilbede menneskelige præstationer og mål, men derimod Gud som deres skaber og frelser" (Samuele Bacchiocchi, *Deine Zeit ist meine Zeit*, Hamburg 1982, 200).

Til eftertanke

Tilbedelse – en pligt eller udtryk for en ny virkelighed?

"Nød lærer én at bede"

ApG 4,23-31
Åb 14,1

Hvordan bør troende kristne forholde sig, hvis det nægtes dem at tilbede?

Baggrund

Selv om det forbydes dem fortsat at prædike og undervise i Jesu navn, er hele menigheden enig om at påkalde Gud som dens skaber og historiens herre. Alle ved, at de skal adlyde Gud mere end mennesker. Mens myndighederne holder rådslagning om strategien, "beder menigheden som følge af de anvisninger, den har fået af Jesus, om mod til at bekende uden frygt ... Deres reaktion findes i en række af Lukas' beretninger, hvor bøn og lovprisning er svar på erfaringer med såvel Guds velgerninger som med stor nød (sml. Luk 2,20; 5,26; 7,16; 23,47; ApG 11,18; 16,25; 11,20" (Rudolf Pesch, EKK, Die Apostelgeschichte, Neukirchen-Vluyn 2014, 178).

Lukas' beretninger bliver til anbefalinger for, hvordan menigheden bør handle i en tid med udefra kommende trængsler.

Den "kvalifikation", at turde bekende uden frygt, har Jesu efterfølgere også, sådan som Johannes ser dem. Over for den store mængde af mennesker, der er fanget i kejserkultens magt, står de 144.000 (12x12x1000), som hører til Lammet. At de har Kristi navn på deres hånd og pande (sml. 5 Mos 6,8), er et udtryk for, at deres liv fuldt og helt tilhører Gud og hans Kristus, og at intet kan skille dem fra deres herre. Lige som Lukas' beretning bliver også billedmotivet i Åbenbaringen 14 en evig aktuel opfordring til kristne, der forsøges hindret i at tro og bekende: Vær også du en af dem, der tilhører Kristus!

Til eftertanke

"Lær mig at bede af hjertet, ikke i aften, men nu.
Hjælp mig at gøre din vilje, ikke i morgen, men nu.

Hjælp mig at elske min næste ikke på afstand, men her
nu når han kommer og kalder, nu hvor han volder besvær.

Hjælp mig at tro på dig, Fader, ikke i himlen, men her
i den forvirrede verden. Hjælp mig at prise dig her."

(Britt G. Hallqvist 1970 / Kirsten Tange Jørgensen,
Salmebogen, SDA, 428)

Grundlaget for fælles tilbedelse

Ef 2,7-10
Luk 18,9-14

Hvordan er det muligt for kristne på trods af forskellige meninger at tilbede deres frelser i fællesskab?

Baggrund

Paulus skildrer den nye forbindelse med Kristus, der er kommet i stand ved dåben, som en begyndelse på en ny virkelighed (Ef 2,6). Gud har vist hver enkelt troende *sin overstrømmende rige nåde*. Der findes ingen anden frelsesvej. "Troen er som en tiggers hånd, der griber nådens frelse. Lige så lidt som en tigger kan tage æren for at have modtaget en gave, lige så lidt kan en synder tage æren for, at han tog imod i tro." (WStB, Fritz Rienecker, *Der Brief des Paulus an die Epheser*, Berlin 1975, 74).

Til fordybelse

Kristne kan være kommet til tro ud fra forskellige traditioner. Det kan også være, de afviser visse opfattelser i deres egen kirke og undrer sig over en og anden trospraksis. Men hvis man én gang har forstået at tro kun er mulig, fordi alle troende har fået lige meget kærlighed, barmhjertighed og nåde, så finder man i bønner frem til en forsonende holdning til sine søskende i troen. Gud gør os frie til at være ét i tilbedelsen (Åb 5,13; 15,4).

Til eftertanke

Der findes kun én, der kan og må bedømme, hvor meget den enkelte i bund og grund er værd, og det er Gud selv (Hannelore Frank, *Zuversicht*, Stuttgart 1976, 243).

Konklusion

Tilbedelse er en livsindstilling, hvor man giver sig hen til Gud – et svar på, at man har modtaget nåden fra Kristus. Det gælder om at praktisere denne holdning med alle dens konsekvenser.

Spørgsmål til drøftelse

Indledende
spørgsmål

Der findes menighedsmedlemmer, der ligger i strid med hinanden hele deres liv.

Hvor ser I muligheder for forsoning?

Supplerende
spørgsmål

Hvad er det, der gør det så vanskeligt at leve i samdrægtighed menighedsmedlemmer imellem?

Åb 4,8.11

Hvad betyder det for jer at tilbede Gud og Kristus?

Åb 5,8-13

Hvordan kan vi finde større glæde i – eller intensivere – vores tilbedelse?

Tillægs-
spørgsmål

Hvad hører for jer med til en tilbedende livsholdning?

Hvorfor er fælles tilbedelse det bedste svar for en menighed i trængsel?

Afsluttende
spørgsmål

Hvilken værdi har vidnesbyrdet at være ét i tilbedelse?

Principper og strukturer, der fremmer enhed

"... den, der vil være stor blandt jer, skal være jeres tjener, og den, der vil være den første blandt jer, skal være jeres træl" (Matt 20, 26-27).

Hovedtanke

For at menigheden kan opfylde sin forpligtelse og bevare enheden, er der brug for principper og strukturer.

Introduktion

Nøgenrotter vinder ingen skønhedskonkurrencer. Men de er kendt for deres sociale struktur, der blandt hvirveldyrene er næsten enestående, og som myretuerne og bistaderne er mest kendt for. I Østafrikas halvørkener tager de unge nøgenrotter sig af de endnu yngre. De noget ældre graver de underjordiske gange ("arbejdere") og de store op til femten cm lange nøgenrotter bevogter indgangene ("soldater"). "Dronningen" troner over alle andre og er den eneste, der får afkom.

Den slags strukturer kaldes superorganismer. Dens opbygning sikrer overlevelse og sikkerhed. Også fugleflokke og fiskestimer reducerer farepotentialet, som truer det enkelte individ, og sparer energi, når der flyves og svømmes i fællesskab.

Parallelt til begrebet organisme ses organisationen. Fælles for disse udtryk er, at "organ" indgår i ordet, og dog er de forskellige. Organisation er et udtryk, der beskriver en struktur, der gør det muligt at planlægge handlinger og design såvel som konstruktioner og frem-skridt og føje alle dele sammen til et hele. Vi finder organisationer på det politiske, økonomiske, sociale og religiøse område.

Hvor hører menigheden til i denne sammenhæng? Er den en (super-)organisme eller en organisation eller begge dele? Er det muligt at skabe enhed ad organisatorisk og strukturel vej? Disse og andre spørgsmål vil vi behandle i denne uge.

Kristus – menighedens hoved

Ef 5,23-27

Hvilke gøremål og handlinger tilskrives Jesus?

Baggrund

Kristus er Efeserbrevets store tema. Hans hengivne kærlighed vil og bør være forbillede (5,1-2). I vers 25 griber Paulus tilbage til tanken om Jesu hengivelse og lægger den til grund for det kristne ægteskab. Det er et kald til ægtepar om at tage Kristi kærlighed som forbillede for deres fællesskab.

Kristus er hovedet (v 23), som menigheden underordner sig (v24). Kristus elsker den: Han ofrer sig for den (v 25), han frelser og tager synd og skyld bort (v 26). Han vil føre kirken frem for sig i herlighed (v27). Og menigheden tilskrives kun ét gøremål: At underordne sig Kristus. Alt andet er Kristi virke. Menigheden finder således sin identitet i Kristus, dens herre og frelser.

Til fordybelse

Syvende Dags Adventistkirken har på grund af dens globale tilstedeværelse givet sig en struktur med forskellige niveauer for administration og udvalg. Der findes gældende regler og vedtægter, forretningsordner og retningslinjer for arbejdet. Kan der så stadigvæk tales om Kristus som menighedens hoved?

De tidligste adventtroende kæmpede med spørgsmålet om en organisation. I en tid med tiltagende ekstremisme og fanatisme skrev Ellen White: "Menigheden må ty til Guds Ord og basere sig på evangeliets orden [*gospel order* – et af James White præget udtryk for menighedsorganisation] ... Det er nødvendigt for at bringe menigheden til enhed i troen" (tillæg til *Experience and Views*, 1853, 15). Det viste sig, at strukturer var nødvendige for at nå ud til medlemmer, der boede spredt, indvielse af pastorer og oprettelse af institutioner (fx forlags- og sundhedsvæsen) og senere bevidstheden om en global mission.

Til eftertanke

Hvordan kan vi, når det kommer til spørgsmål om organisation og beslutninger, der skal tages på alle niveauer, holde blikket rettet på Kristus som kirkens hoved?

Tjenende lederskab

Matt 20,25-28

Hvilke principper for lederskab kan der uddrages af Jesu ord?

Baggrund

Med Jesu opfordring til disciplene *"den, der vil være den første blandt jer, skal være jeres træl"* opstiller Jesus et paradoks. Det, der gik forud, var disciplenes stræben efter magt, indflydelse og anseelse (v 20-21). Men netop denne adfærd og holdning førte til strid og splittelse (v 24). Det afviser Jesus ved at nævne, at ikke det politiske samfunds herskermodel skal være normgivende, men hans forbillede: en holdning, hvor den ene frivilligt tjener den anden (er tjener), ja ovenikøbet en holdning, hvor tjenesten forstås som en indre forpligtelse og opgave (træl, slave). Netop denne holdning gør et menneske stort.

Til fordybelse

"Menigheden beror på Kristus og skal adlyde ham, som er dens hoved. Den skal ikke stole på mennesker eller lade sig beherske af mennesker. Mange mener, at et tillidshverv i menigheden giver dem ret til at foreskrive andre, hvad de skal tro og gøre. Men Gud anerkender ikke disse krav, for frelseren siger: '... I er alle brødre' (Matt 23,8). Alle er udsat for fristelsen, alle ligger under for fejltagelser, vi kan ikke stole på noget levende væsen som leder. Troens grundvold er Kristi levende nærvær i menigheden" (LJ, 410 f.).

"Organisation var bestemt til at sikre enheden i gøremål og som værn mod bedrag. Den havde på ingen måde til hensigt at være redskab til at fremtvinge lydighed, men skulle være et forsvarsværk for Guds folk. Kristus pisker ikke sit folk frem, men kalder det." (James White, *Review and Herald*, 4. januar 1881)

Til anvendelse

"Den, der er stærk, skal støtte de svage; den, Gud har givet gaver, skal sætte dem ind til andres ve og vel. For sådan har Jesus vist det for os i sit liv" (Ellen White, *Der Sieger*, Lüneburg 2008, 402).

Sandhedens og lærens ord

2 Tim 2,15
Titus 1,9

Hvilken kraft ligger der i Ordet og hvilken opgave er forbundet med det?

Baggrund

Paulus stiler de pastorale breve til sine to medarbejdere Timotheus og Titus. Deri lægger han dem vigtige råd angående menighedsledelse på sinde. Over for Timotheus lægger han vægt på *sandhedens ord*, over for Titus, at "... han skal holde fast ved *lærens troværdige ord*". I begge tilfælde skal ufrugtbare diskussioner og meningsløse skænderier afværges. Paulus beskriver dem, han har for øje, som snakkehoveder, løgnere og forførere, som mener at kende Gud, men i deres liv taler et andet sprog (Tit 1,10-16). Den *ugudelige, tomme snak* og læren af dem, *der er kommet bort fra sandheden*, skal Timotheus og Titus gendrive med *den sunde lære*. "*Dem bør man lukke munden på, for de vender op og ned på hele familier, når de for skændig fortjenestes skyld udspreder deres forkastelige lære*", skriver Paulus (Tit 1,11).

Nogle lærer også, at de dødes opstandelse allerede er sket. Denne forestilling kan føres tilbage til gnosis, hvorefter "den guddommelige livsgnist i 'videnserkendelsens' proces bliver befriet og indtræder i den himmelske verden, og kødets opstandelse dermed bliver meningsløs" (SEB 1778). Den *sunde lære* vil stoppe den slags skadelige budskaber og føre til menighedens og dens medlemmers åndelige helbredelse.

Til fordybelse

Der foresvæver apostlen Paulus en sund menighed. Ikke en perfekt, men en, der har en sund relation til Gud og plejer den og understøtter hinanden i den. *Læren* beskriver vores forståelse af troen – og er dog mere end et trospunkt. Dens værdi ligger i, at relationen til Gud bliver styrket, og at vores tro bliver præget i hverdagen.

Til eftertanke

Læren kan knytte sammen. Man kan også blive uenig – når den fælles tro på Kristus som det bærende fundament tabes af syne.

Korrigerende sjælesorg (1)

Matt 18,15-20

Hvilken indstilling og hvilke konkrete skridt synes Jesus, at man skal have hhv. foretage i omgangen med vildfarne menighedsmedlemmer?

Baggrund

"Hvis din broder forsynder sig ...". Med disse ord indleder Jesus dette afsnit. Nogle bibelmanuskripter siger "... imod dig", i andre mangler dette tillæg. Hvorom alting er: Det drejer sig i dette kapitel om redning. Sjælesorgens anliggende baseres på umagen i at redde synderen ud af faren for at gå fortabt og i stedet at gå ind i gudsri- get.

Et jødisk ordsprog lyder således: "Når to sidder sammen og beskæf- tiger sig med ord fra Toraen, så er Gud iblandt dem." Jesus erstatter *ord fra Toraen* med *bøn* og *Gud* med *sig*. Versene 19 og 20 udtryk- ker en intensiv søgen efter fællesskab med Kristus for at modtage anvisninger for den rette omgang med synderen. I denne tætte relation udfører menigheden Guds vilje. "Menigheden har fået over- draget magten til at handle i Kristi sted ... Hvad menigheden gør i overensstemmelse med anvisningerne i Guds ord, vil få himmelens godkendelse" (SCH 3,173).

Til fordybelse

Menighedens indgriben kan blive nødvendig ved: (1) Omsorg for et menighedsmedlem, hvis livsførelse åbenlyst fører bort fra Kristus, (2) Fare for menigheden (splittelse, forførelse), (3) Værn af menigheden mod en offentlig skade (misbrug, forbrydelse), (4) orienterende po- sitionering overfor syndig adfærd indadtil. Lykkelig den menighed, der, når den ser sig nødsaget til at op- og afklare syndig adfærd, der samtidig kan tilsige Kristi tilgivelse.

Hvordan står det til med opretholdelsen af renheden i menigheden? Menigheden er kaldet til at repræsentere evangeliets renhed i lære og i livsførelse. Den vil aldrig blive fejlfri. Vi er alle syndere (Rom 3,23). Anderledes forholder det sig, når menigheden tåler synd ved at glemme dens enestående guddommelige kald (Jos 7,12; 1 Kor 5,13).

Korrigerende sjælsorg (2)

Matt 7,1-5
Gal 6,1-2

Hvilken undervisning giver Jesus og Paulus i omgangen med fejl og svagheder hos andre?

Baggrund

Jesus tillader ikke sine tilhørere at dømme andre mennesker og truer dem med, at de vil blive dømt. Man bliver dømt af Gud, som man selv har dømt sine medmennesker. De, der opkaster sig som dommere over deres medmennesker, bemærker hos andre den allermindeste bagatel. Fejlene i deres egen karakter nedtoner de.

Mennesker, der er blinde for deres egen fejlagtighed og opkaster sig til dommere over andre, er i Jesu øjne hyklere. De opfordres til at tage bjælken ud af deres eget øje. Den, der har indset sine egne fejl og gjort op med dem, kan meget vel være sin broder behjælpelig med dennes splint - men ikke inden da.

Til anvendelse

"Når du ser, at nogen har begået en fejl, så tal med ham, men udstil ham ikke. Var dig for at udbrede trossøskendes synd eller vildfarelse vidt og bredt i offentligheden. Det skader ikke kun dem, men nedvurderer også Kristus. Selvfølgelig skal det siges, når nogen farer vild. Hvordan skal han ellers erkende sin vildfarelse og ændre sig? Men at påvise nogens fejl med mildhed er én ting, noget andet er at sige ham 'sandheden'. Vi skal hjælpe og vejlede, ikke dømme og fordømme. Særlig hensynsfuld og fintfølelse skal man komme dem i møde, der er blevet sårede på deres sjæl ... Disse mennesker har behov for Kristi kærlighed og trossøskendes medfølelse mere end nogen anden. Og mere endnu: Andres fejl og svagheder skal ikke gøres til genstand for offentlig samtale.

Det er sikkert nødvendigt at tale med vedkommende om hans fejltagelser, men samtidig er det vores pligt at beskytte ham mod andres angreb. Kristus forventer af dem, der følger ham, at de møder deres medmennesker, som han har mødt dem. Når alt kommer til alt, så lever vi alle af Guds barmhjertighed og ville uden hans nåde være fortabt" (Der Sieger, 329 f.).

Befalingen

Matt 28,18-20

**Hvad er nøgleordene i den befaling Jesus giver?
Hvilke løfter er forbundet med befalingen?**

Baggrund

"Eftersom Israel havde afvist at tage imod Jesu frelse, og disse gamle forventninger dermed også blev kendt ugyldige, er det nu nødvendigt, at frelsen bliver forkyndt for folkeslagene. Alle mennesker skal gøres til disciple, idet de undervises i Jesu lære (efterfølgelse). Man bliver efterfølger, når man lader sig døbe. Ved dåben betror man sig til Faderen og Sønnen for at blive fyldt med Helligånden, som Faderen har givet Sønnen (sml 3,13), og som de begge er ét i. – Ved 'læren' i v. 20a skal der først og fremmest tænkes på bjergprædikenen fra Matt 5-7, men også reglerne for menigheden fra Matt 18. I fortolkningen og anvendelsen af disse står disciplenes fuldmagt, som der er tale om i 16,19; 18,18, sin prøve ... Kun i Jesu fuldmagt og ved hjælp af hans vedvarende nærvær kan den store befaling (v 19.20a) udføres" (SEB 1457).

Til fordybelse

Befalingen blev betroet disciplene. Den var grundlaget for den derefter spirende kristne menighed. Fordi den voksede, blev det nødvendigt med strukturer for at bringe orden i menighedslivet og fremme udbredelsen af evangeliet. Dermed blev befalingen udvidet fra disciplene til menigheden.

Resumé

Menigheden er en organisme og organisation. For at kunne udføre missionsbefalingen er vedtægter og strukturer påkrævet. På den måde samarbejder mennesker for at gøre andre kendt med Kristus og uddybe deres fællesskab med hinanden og med Kristus.

Spørgsmål til drøftelse

- Udgangspunkt **Hvad er efter jeres mening de vigtigste principper for en god omgang med hinanden i menigheden?**
- Matt 20,25-28 **Hvordan afklares spørgsmålet om magt i menigheden?
Hvordan burde det afklares ideelt set?**
- 2 Tim 2,15
Tit 1,9 **Hvilken betydning har *sandhedens* og *lærens ord* for menigheden?**
- I nogle menigheder er strid om, hvem der "med rette repræsenterer sandhedens ord".
- Hvad bør der gøres i en sådan situation?**
- Matt 7,1-5 **Hvorfor bliver der netop i fromme kredse udtalt så mange fordømmelser over andre?**
- Hvordan kan det afhjælpes?**
- Matt 28,18-20 **Hvilken betydning har missionsbefalingen for menighedens indbyrdes omgang med hinanden?**

Genoprettet enhed

”Se, jomfruen skal blive med barn og føde en søn, og de skal give ham navnet Immanuel’ – det betyder: Gud med os” (Matt 1,23).

Hovedtanke

Gud genopretter brudte relationer.

Introduktion

Efter mange års intens planlægning gik Jerusalems tempelinstitut ud i offentligheden for at bede om donationer til opførelse af et tredje tempel, der skulle bygges efter jødiske religiøse forskrifter. Man har allerede arkitekter, der arbejder på at realisere planen. I løbet af 2014 indsamlede man over 100.000 US dollars fra 30 lande. Mange jødiske rabbinere er dog kritiske over for disse planer, fordi det tredje tempel ikke skal bygges af mennesker, men af Gud, når Messias kommer.

Det er højst tvivlsomt, hvor realistiske den slags planer er (og politisk er de særdeles sprængfarlige). De er dog udtryk for en længsel efter at få genoprettet den oprindelige pragt og herlighed. I århundreder var Guds folk opfyldt af håbet: *”Det folk, der vandrer i mørket, skal se et stort lys, lyset skinner for dem, der bor i mørkets land ... For et barn er født os, en søn er givet os, og herredømmet skal ligge på hans skuldre. Man skal kalde ham Underfuld Råd giver, Vældig Gud, Evigheds Fader, Freds Fyrste. Stort er herredømmet, freden uden op-hør over Davids trone og over hans rige, så han kan grundfæste det og understøtte det med ret og retfærdighed fra nu af og til evig tid. Hærskarers Herres nidkærhed skal udvirke dette”* (Es 9,1-6).

Når der opstår et ønske om genoprettelse, er det fordi, man oplever, at en oprindelig tilstand er gået tabt. Ting forsvinder, bliver beskadiget eller udsættes for tidens tand. Mennesker såres og efterlades med ar. At vi lever i en verden præget af forgængelighed, viser begreber som skadeserstatning, renovering, reparation, restaurering, restituering, rehabilitering og genoptræning. Vi lider under det eller har måske vænnet os til det, men inderst inde har vi en længsel efter heling og helbredelse. Det gælder også for ødelagte relationer – længslen efter at være ét med Gud og mennesker.

Vil den længsel nogensinde blive opfyldt? – Og i så fald hvordan?

”For at også I skal være, hvor jeg er”

Joh 14,1-3

Hvorfor gør Jesus opmærksom på de *mange* boliger?

Baggrund

”Jesus er ved at afslutte sit virke her på jorden for efter sin død at vende tilbage til Gud. Det betyder, at han lader disciplene alene tilbage. Denne kendsgerning skræmmer dem og ryster dem i deres grundvold. Den frygt og modløshed, som de oplever, kan kun overvindes ved hjælp af tro. Fordi troen er den eneste mulighed for at klare den nye situation, opfordrer Jesus dem til at tro på Gud og tro på ham ...

Efter den stærke opfordring følger løftet. At Jesus går bort til Faderen, er ikke blot af afgørende betydning for ham selv, men også for disciplene. Når han vender tilbage til sin Faders himmelske bolig, vil han forberede en bolig til dem, hvor de kan leve evigt ... Efter at Jesus har opfyldt denne opgave, kommer han tilbage og tager dem til sig ... De vil altså i fremtiden få rigelig kompensation for den kortvarige adskillelse fra ham” (ThHKzNT, *Das Evangelium nach Johannes*, Berlin 1978, 257 f.).

To gange – både før og efter sin tale – opfordrer Jesus dem inderligt til ikke at forfærdes (v.1.27). Disciplenes tillid og Jesu fred hjælper hen over al frygt og nød og er vigtige i overgangsperioden, hvor Jesus er borte med det ene mål for øje, at *også I skal være, hvor jeg er*. Hans mål er at genoprette enheden mellem Gud og menneske. Og alligevel hverken kan eller vil han vente på fremtiden: *”Den, der elsker mig, vil holde fast ved mit ord, og min fader vil elske ham, og vi skal komme til ham og tage bolig hos ham”* (v. 23).

Til fordybelse

Jesu genkomst er nært knyttet til hans første komme. De profetier, der forudsagde hans fødsel og virke, er basis for vores håb og tilliden til løfterne om hans genkomst.

"Der skyder en kvist"

Es 11,1-10

Hvilke egenskaber tillægges der, ifølge vers 2, den person, profetien omhandler?

Hvilke af disse åndens gaver er også nødvendige i dag?

Baggrund

"Gud gør en ende på Davids-dynastiet, så det kommer til at ligne et fældet træ. Men ud af roden lader Gud et nyt skud vokse frem: en konge, der udmærker sig ved at være retfærdig og gudfrygtig" (SEB s. 841). Den tidligere række af herskere, der går helt tilbage til David, har svigtet. Nu går Gud til den nøgne rod. En ny hersker skal rette op på det (vers 1). Hans magt er dog af en helt anden slags: Retfærdighed og trofasthed – egenskaber, der kendetegner Gud – udgør et fast bælte (vers 5). Hans "sværd" er hans ord (vers 4). Han lader sig ikke forblænde, når han dømmes (vers 3). Han skaffer de undertrykte deres ret. Han har indflydelse langt ud over Israels grænser (vers 10). Herren salver og udruster ham med syv af Åndens kvaliteter (vers 2). Han er Messias.

Til fordybelse

I en nedslående og trængt situation vender Messias sit folks skæbne, fortæller teksten. Beskrivelsen af den drejning emmer af fred, som også englens senere synger om: "*Ære være Gud i det højeste og på jorden! Fred til mennesker med Guds velbehag!*" (Luk 2,14). Han er fredsfyrsten (Es 9,5), som opretter nye relationer ved hjælp af den måde, han over retfærdighed på (v. 4+5). Han skaber freden med Gud og skænker sit folk et liv, der kan være svært at beskrive (v. 6-9).

"Det begynder med åndsdaaben af én og oprettelsen af dennes herredømme, fortsætter med en ny orden inden for Guds folks fællesskab og ender med en ny verdensorden, ja, den kommer endda til at gælde for hele kosmos" (WStB, Dieter Schneider, *Der Prophet Jesaja*, Wuppertal 1988, 239).

Til eftertanke

"*Lovet være Herren, Israels Gud, for han har besøgt og forløst sit folk*" (Luk 1,68).

”Nu er Guds bolig hos menneskene”

Åb 21,1-5

Hvad er forbundet med tilsagnet om, at Gud vil bo blandt os mennesker?

Baggrund

Vers 1 danner en skarp kontrast til det foregående afsnit og efterlader fornemmelsen af en tung byrde, som man nu kan ryste af sig og lade ligge. Fra *de fire verdenshjørner* blev der optræk til storm (20,8), der faldt ild fra *himlen* (20,9). *Himmel og jord* flygtede for-gæves fra Guds trone (20,11), og *selv havet gav sine døde tilbage* (20,13). Og pludseligt sker der en omvæltning: ”Og jeg så *en ny himmel og en ny jord. For den første himmel og den første jord forsvandt, og havet findes ikke mere*” (21,1).

Den nye verdens forhold beskrives som modsætning til det, der opleves nu (v. 4+5), og forholdet mellem Gud og mennesker får en ny kvalitet (v. 1-3).

Johannes knytter an til beskrivelsen af Guds bolig hos Israels folk (åbenbaringsteltet), som Gud havde ét formål med: ”De skal lave mig en helligdom, så vil jeg tage bolig hos dem” (2 Mos 25,8; 29,46). Den adskillelse, der opstod efter syndefaldet, er overvundet, og Guds længsel er indfriet. Der er ikke længere brug for et tempel, for nu er han selv dens tempel (Åb 21,22).

Til fordybelse

”Først ser Johannes altså det ny Jerusalem komme ned fra himlen. Det bliver ikke bygget nedefra og op. Alt byggeri nedefra og op førte til Babel og aldrig til en Guds by ... og intet er virkelig nyt, hvis ikke det kommer ovenfra (Joh 3,3) ... det hedder jo: fra Gud” (WStB, Adolf Pohl, *Die Offenbarung des Johannes*, Wuppertal, 1989, 526).

På samme måde er også Guds menighed ”ovenfra”, skabt og frelst af Ham (sml. Åb 12,1.11) Verdens helbredelse sker ikke ved hjælp af udefra kommende forandringer. Den er et resultat af en relation til Gud.

Til eftertanke

Nu siger han: Kom hid til mig, / tag evigt liv til gave!
Jeg led den bitre død for dig, / at du den arv skal have,
nu er jeg din, og du er min, / min bolig skal og være din,
os skal ej Fjenden skille.

(Martin Luther/NFS Grundtvig, *Salmebogen*, 105)

"... og så skal vi altid være sammen med Herren"

1 Thess 4,13-18

Hvilken usikkerhed i forbindelse med døden er de troende optaget af? Hvilken trøst kan de finde i disse ord?

Baggrund

Menigheden forventer Jesu snare genkomst. Men nogle af menighedsmedlemmerne er døde i mellemtiden. "På baggrund af denne forventningshorisont var den unge menighed ikke forberedt på dødsfald, men de blev overraskede og skuffede over dem. Nok ikke i så høj grad, at det ødelagde deres forventning om genkomsten, men nok til, at de kom i tvivl om, hvordan de hensovede skulle kunne få del i genkomsten" (Günter Haufe, ThHKzNT, *Der erste Brief des Paulus an die Thessalonischer*, Leipzig 1999, 80).

Paulus trøster menigheden, idet han imødegår dens usikkerhed og uvidenhed med et ord fra Herren: "Det afgørende er, at alle – i kraft af Jesu opstandelse – bliver en del af det livgivende fællesskab med den tilbagevendende Kristus – om de er hensovet eller lever. Paulus begrunder dette i vers 15b med et Jesusord, hvis ordlyd ikke er overleveret i evangelierne, og han beskriver, hvordan det vil finde sted, med urkristne billeder og ord, der brugtes om endetids-forventning (v. 16-17; sml. Matt 24,30-31; 1 Kor 15,51-52)" (SEB s. 1763).

I v. 13 i dette afsnit kommer Paulus ind på sine læsers spørgsmål vedrørende de troende, der er døde. I versene 15-17a giver han dem et svar til trøst. Versene 14 og 17b danner ramme omkring denne forklaring. De beskriver kernen i budskabet til såvel levende som døde: Så sandt som Kristus er opstået, vil Gud også lade dem følge samme vej, og de skal være sammen med ham i al evighed.

Til eftertanke

Ja, kære venner, vi er Guds børn, og vi er det her og nu. Og det er først begyndelsen! Det er stadig skjult for os, hvad det alt sammen indebærer. Men én ting ved vi: "... når han (Jesus) åbenbares, skal vi blive ligesom han, for vi skal se ham, som han er" (1 Joh 3,2).

"For Herren, Gud, lyser for dem"

Åb 22,1-5

Hvordan beskrives centrum i det ny Jerusalem?

Baggrund

Beretningen fortsætter med *og han viste mig* (sml. 21,9-10). Johannes får vist en flod, der vælder ud fra templet og udfolder sin virkning (sml. Ez 47,1-12). Som pendant til skabelsesberetningen tales der derefter om livets træ (sml. 1 Mos 2,9; 3,22.24). Også her drejer det sig – ligesom hos Ezekiel – om frugter og blade. Bladene tjener til lægedom for folkeslagene.

Og der skal ikke mere være nogen forbandelse. Hermed menes muligvis, at de forbandelser, der fulgte med syndefaldet (1 Mos 3,14-19), er ophævet. Mange fortolkere ser her en sammenhæng med Zak 14,11.

Udtrykket *men Guds og Lammets trone skal stå i byen* har til formål at beskrive det særlige forhold mellem Gud og mennesker. Derefter står der *hans tjenere skal tilbede ham, og de skal se hans ansigt.* Indtil nu har der "kun" været tale om, at *Gud vil være hos dem* (21,3); nu intensiveres denne information, og den bliver mere konkret. Efter syndefaldet gemte Adam og hans kvinde sig for Gud Herren (1 Mos 3,8). Der blev sagt til Moses, at ingen kan se Guds ansigt (2 Mos 33,20). Men det er de troendes største håb at se Guds ansigt (sml. Sal 17,15; 42,3).

Synet om det *ny Jerusalem* slutter ikke med et udsagn om Gud, men om de frelste: *De skal være konger i evighedernes evigheder.* Det minder om det, der er sagt om de hellige i Dan 7,18.

Til fordybelse

Bladene fra livets træ heler hvert et sår. Alle frelste bliver forenede i én familie (ifølge Ranko Stefanovic, *Revelation of Jesus Christ*, Berrien Springs, Mich., 2002, 593).

Til eftertanke

"Jahve velsigne dig og bevare dig! Måtte hans ansigt lyse over dig og være dig nådig! Måtte Jahve se venligt på dig og give dig fred" (4 Mos 4,24-26, Neue evangelistische Übersetzung).

"Jeg vil fryde mig over mit folk"

Es 65,17-25

Gud siger: "Jeg vil ..." – Hvad vil han?

Baggrund

Esajas 65 er placeret i en domsscene. Gud afviser de frafaldne i sit folk og tager imod de trofaste (v. 13-15). Bogen ender med udsigten til Jerusalems kommende frelse. Desværre oplever Israel – trods erfaringerne med eksilet og hjemkomsten til Jerusalem – ikke opfyldelsen af dette løfte.

Disse vers viser hen til den nye himmel og den nye jord. Dog bør beskrivelsen først og fremmest ses i sin historiske og geografiske sammenhæng og derefter i lyset af Ny Testamente. (ifølge ABC, Bd. 4, 332).

Til fordybelse

"Når jeg læser, at vi skal plante vingårde på den nye jord, så er det ikke noget, jeg synes es tiltrækkende" ... "Jeg vil hellere have et hus i naturen end at bo i en by af glas". Den slags overvejelser opstår, når man ikke tager hensyn til billedsprog og den tid, teksterne er skrevet i. I Hermann August Menges bibeloversættelse gengives budskabet i v. 21+22 mere præcist: "Hvis de bygger huse, skal de også selv bo i dem, og hvis de anlægger vingårde, skal de selv nyde udbyttet af dem. De skal ikke bygge, for at en anden skal bo der, og de skal ikke plante, så andre kan nyde frugterne."

Det, de bibelske forfattere vil udtrykke, kan ikke beskrives med ord alene. Den nye verden kan kun beskrives i billeder og ud fra forestillinger, der hører til de respektive miljøer. Men fremtidens virkelighed er større og mere omfattende end vores fantasi. Det er en gave til os, at Gud skaber noget nyt. Han ønsker, vi skal være lykkelige, og han vil selv glæde sig over at se os lykkelige (v. 18+19).

Resumé

Vi lider under syndens følger, af manglende sammenhæng og for-gængelighed. Jesus kom til denne verden for at vise os, at Gud er med os. Han skaber nyt, hvilket betyder, at vi skal bo *hos ham*.

Spørgsmål til drøftelse

Indledende
spørgsmål

I 1989 oplevede befolkningen i Tyskland genforeningen af Øst- og Vesttyskland.

Hvordan har du oplevet genforening og hvilken betydning havde det for dig?

Supplerende
spørgsmål

Hvilken betydning har udsigten til en genforening med Gud for dig?

Åb 21,1-5;
22,1-5

Hvilke udsagn tiltaler dig i særlig grad?

Der var næppe nogen, der havde forventet, at genforeningen i Tyskland ville komme (så hurtigt). Hvordan er det med håbet om (gen)foreningen med Gud? Er det noget, *vi* regner med?

Mens genforeningen af Tyskland så ud til at ligge langt ude i fremtiden, forsøgte alle at få det bedste ud af situationen.

Gælder det samme for os som kristne adventister?

Afsluttende
spørgsmål

Hvilken betydning har håbet om genkomsten for menighedens enhed?